

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΝΟΜΟΣ ΑΡΚΑΔΙΑΣ
ΔΗΜΟΣ ΤΡΙΠΟΛΗΣ
Δ/ΝΣΗ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
& ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ
& ΜΕΛΕΤΩΝ
ΑΡ. ΜΕΛ:50./2017**

ΕΡΓΟ: ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΧΩΡΟΥ
ΝΕΚΡΟΤΑΦΕΙΟΥ ΤΚ ΚΑΡΥΤΑΙΝΑΣ
ΚΩΔΙΚΟΣ:.....
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ:12.000,00€
ΧΡΗΣΗ: 2017

ΕΙΔΙΚΗ ΣΥΓΓΡΑΦΗ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ

Αντικείμενο της παρούσας **Ειδικής Συγγραφής Υποχρεώσεων** (ΕΣΥ) είναι η διατύπωση των γενικών και ειδικών όρων, σύμφωνα με τους οποίους πρόκειται να πραγματοποιηθεί το έργο της επικεφαλίδας, σε συνδυασμό με τους υπόλοιπους όρους της Διακήρυξης Δημοπρασίας και των λοιπών τευχών δημοπράτησης, όπως αναλύονται και με τη σειρά ισχύος, που ορίζεται στο αντίστοιχο άρθρο της Διακήρυξης.

Ο όρος “πραγματοποίηση του έργου” περιλαμβάνει την εκτέλεση όλων των απαιτούμενων εργασιών για την ολοκλήρωση και τη πλήρη λειτουργία του έργου, την έκδοση των απαιτούμενων εγκρίσεων από οποιοδήποτε Δημόσιο Οργανισμό ή Ν.Π.Δ.Δ., σύμφωνα με την ισχύουσα Νομοθεσία για το συγκεκριμένο έργο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α Αντικείμενο της Σύμβασης – Εκπροσώπηση μερών

Άρθρο 1ο ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΚΑΙ ΑΡΧΙΚΟ ΣΥΜΒΑΤΙΚΟ ΧΡΗΜΑΤΙΚΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΗΣ ΕΡΓΟΛΑΒΙΑΣ

Κατασκευή τοιχίων αντιστήριξης εντός του Νεκροταφείου ΤΚ Καρύταινας με λιθοδομή

Ο προϋπολογισμός του έργου κατά την μελέτη ανέρχεται στο ποσό των **12.000.00€** (ΜΕ Φ.Π.Α.)

1.2 Αρχικό συμβατικό χρηματικό αντικείμενο της εργολαβίας είναι το γενικό άθροισμα των δαπανών όλων των κατηγοριών εργασιών αυξημένο κατά το ποσόν των απροβλέπτων δαπανών, της Αναθεώρησης, προσαυξημένων όλων των προηγούμενων με Φ.Π.Α. 24%.

Άρθρο 2ο ΟΡΙΣΜΟΙ

2.1 Για την παρούσα σύμβαση ισχύουν ενδεικτικά και όχι περιοριστικά οι ακόλουθοι ορισμοί :

- «Κυβέρνηση»

Σημαίνει την Κυβέρνηση της Ελληνικής Δημοκρατίας

- «Κύριος του Έργου»

Ο Δήμος Μεγαλόπολης

- «Μηχανικός» ή «Επίβλεψη»

Σημαίνει τον Προϊστάμενο της Διευθύνουσας Υπηρεσίας ή τους εξουσιοδοτημένους αντικαταστάτες και βοηθούς του, που θα κινούνται μέσα στα πλαίσια των συγκεκριμένων καθηκόντων που τους έχει αναθέσει η Υπηρεσία σε σχέση με την υλοποίηση αυτού του Έργου.

- «Συμβαλλόμενος» ή «Ανάδοχος»

Σημαίνει την Εταιρεία ή Κοινοπραξία, η οποία έχει υπογράψει τη Σύμβαση με την Υπηρεσία για την υλοποίηση του ανωτέρω Έργου, καθώς και τους νόμιμα εξουσιοδοτημένους εκπροσώπους της που θα ενεργούν επ' ονόματι της για την εκτέλεση των εργασιών.

- «Έργο»

Σημαίνει το σύνολο των υποχρεώσεων, που αναλαμβάνει ο Ανάδοχος προς την Υπηρεσία με την υπογραφή της Σύμβασης.

- «Σύμβαση» ή «Σύμβαση Πραγματοποίησης του Έργου» ή «Εργολαβικό Συμφωνητικό»

Σημαίνει το Έγγραφο με το σύνολο των Παραρτημάτων του, αναφορών και παραπομπών του που αναφέρεται με τον τίτλο «Σύμβαση», το οποίο υπέγραψαν σύμφωνα με το άρθρο 26 του Π.Δ. 609 οι εκπρόσωποι της Υπηρεσίας και του Αναδόχου και αφορά την υλοποίηση του υπόψη Έργου.

- «Μήνας»

Είναι ο ημερολογιακός μήνας, βάσει του Γρηγοριανού Ημερολογίου και «ημέρα» η ημερολογιακή ημέρα.

- «Διευθύνουσα Υπηρεσία»

Σημαίνει το αρμόδιο τμήμα της Δ/νσης ΤΥ & Πολεοδομίας του Δήμου Τρίπολης.

- «Προϊσταμένη Αρχή»

Ο Δήμος Μεγαλόπολης.

Όπου γίνεται αναφορά σε προδιαγραφές, οδηγίες ή εν γένει έγγραφα, που έχουν συνταχθεί από επιστημονικά ινστιτούτα ή/και οργανισμούς, θα λαμβάνεται υπόψη η τελευταία έκδοση αυτών.

Όπου γίνεται αναφορά σε Νόμο ή Προεδρικό Διάταγμα ή Εγκύκλιο νοείται, όπως ισχύουν με τις τροποποιήσεις ή συμπληρώσεις τους κατά τα οριζόμενα στην Διακήρυξη.

Όπου στα τεύχη της μελέτης, τις προδιαγραφές και τα λοιπά στοιχεία του Έργου, που δίδονται στους διαγωνιζόμενους αναφέρονται οι όροι «προβλέπεται» ή «θα προβλέπεται» ή «θα προβλεφθούν» κλπ., νοείται ότι η αντίστοιχος εργασία, υλικό, μηχανήμα, εξάρτημα, εξοπλισμός, χώρος, λειτουργία, δαπάνη, κλπ., αποτελεί αντικείμενο του Έργου και συμβατική υποχρέωση του Αναδόχου και περιλαμβάνεται στην Τεχνική και Οικονομική προσφορά του διαγωνιζόμενου

Άρθρο 3ο ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΥΣΗ ΚΑΙ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΑΝΑΔΟΧΟΥ – ΜΕΤΡΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ κλπ.

- 3.1** Ο ανάδοχος υποχρεούται, όπως δηλώσει τον τόπο και την διεύθυνση της επιχειρήσεως κατά την διάρκεια των έργων, προκειμένου να του κοινοποιούνται τα έγγραφα της Υπηρεσίας, σύμφωνα προς τις διατάξεις του άρθρου 135, παρ. 2 του Ν. 4412/2016.
- 3.2** Ο αντίκλητος του αναδόχου ορίζεται κατ' εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 135 και 140 του Ν. 4412/2016.
- 3.3** Ο Ανάδοχος υποχρεώνεται να διαθέσει για την κατασκευή του έργου ένα Διπλωματούχο Πολιτικό Μηχανικό ή πτυχιούχος Πολιτικό Μηχανικό Τεχνολογικού Εκπαιδευτικού Ιδρύματος, καθώς και τους αναγκαίους Εργοδηγούς. Ο Ανάδοχος υποχρεούται να παρέχει κάθε διευκόλυνση προς την επίβλεψη για την αποφυγή λαθών και κακοτεχνιών, τις οποίες θα υποχρεούται να αποκαθιστά άμεσα.
- 3.4** Πριν από την έναρξη των εργασιών ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να μεριμνήσει για την έκδοση κάθε κατά νόμο άδειας, καθιστάμενος ουσιαστικά και αποκλειστικά υπεύθυνος για κάθε παράβαση των διατάξεων που ισχύουν για την εκτέλεση των εργασιών και ειδικότερα υποχρεούται να μεριμνήσει για την έκδοση της άδειας τυχόν κατάληψης πεζοδρομίων ή οδοστρώματος, παρά του Δήμου και του Αστυνομικού τμήματος. Η επιβάρυνση για τα τέλη κατάληψης πεζοδρομίου βαρύνει εξ ολοκλήρου τον εργολάβο του έργου. Επίσης, υποχρεώνεται να υποβάλλει τις αναγκαίες αιτήσεις για παροχές και συνδέσεις με ΔΕΗ, ΟΤΕ, ΔΕΥΑΤ κλπ.
- 3.5** Σε περίπτωση που ο Ανάδοχος αμελήσει ή αστοχήσει να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις του άρθρου τούτου, η Υπηρεσία μπορεί, εκτός των άλλων κυρώσεων για αντισυμβατική συμπεριφορά, να του επιβάλει και πρόστιμο μέχρι του διπλασίου της δαπάνης για προσωπικό που ενώ θα έπρεπε – κατά τα ανωτέρω – να υπάρχει, ελλείπει. Τούτο δε ανεξάρτητα αν το προσωπικό αυτό είναι μόνιμο ή περιστασιακό προσωπικό του Αναδόχου.
- 3.6** Ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να ασφαρίζει όλο το προσωπικό του στο Ι.Κ.Α. Σε περίπτωση που οποιοσδήποτε εργαζόμενος δεν υπάγεται στις περί Ι.Κ.Α. διατάξεις, ο ανάδοχος υποχρεούται να τον αναθέσει σε αναγνωρισμένη από το Κράτος ασφαλιστική εταιρεία.

Άρθρο 1ο ΣΥΜΒΑΣΗ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ.

- 1.1** Η σύμβαση για την κατασκευή του έργου θα γίνει με βάση την απόφαση για έγκριση της δημοπρασίας και για συνολικό χρηματικό ποσό, αυτό που θα προκύψει από τη δημοπρασία.
- 1.2** Ο από τη δημοπρασία μειοδότης, μετά την κοινοποίηση σε αυτόν της έγκρισης της δημοπρασίας, καλείται για την υπογραφή της σχετικής σύμβασης μέσα σε 20 ημέρες, προσκομίζοντας και την απαιτούμενη εγγυητική επιστολή, καθώς και τα απαιτούμενα από τη Διακήρυξη έγγραφα (πιστοποιητικά, δήλωση για διορισμό Αντικλήτου, συμβολαιογραφική πράξη σύστασης κοινοπραξίας κλπ).
- 1.3** Σε περίπτωση κατά την οποία ο μειοδότης δεν εμφανισθεί μέσα στην παραπάνω προθεσμία ή δεν προσκομίσει τις απαιτούμενες εγγυήσεις για την καλή εκτέλεση της σύμβασης, κηρύσσεται έκπτωτος, η δε εγγύηση συμμετοχής του στη δημοπρασία, καταπίπτει υπέρ του κυρίου του έργου, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 105 και 135 του Ν. 4412/2016.
- 1.4** Κατά την υπογραφή της σύμβασης ο Ανάδοχος θα πρέπει να προσκομίσει στην Υπηρεσία τα ακόλουθα στοιχεία :
  - 1.4.1** Εγγύηση καλής εκτέλεσης, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο άρθρο 5 της παρούσας ΕΣΥ.
  - 1.4.2** Τη δήλωση για τον ορισμό αντικλήτου κλπ., όπως ορίζεται παρακάτω στην παρούσα.
  - 1.4.3** Συμβολαιογραφική Πράξη σύστασης Κοινοπραξίας ή αντίγραφό της, εφόσον έχει υποβληθεί ήδη κατά την Προσφορά.

Άρθρο 2ο ΕΓΓΥΗΣΗ ΚΑΛΗΣ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ

- 2.1** Για την υπογραφή της σύμβασης απαιτείται η προσκόμιση από τον ανάδοχο εγγύησης καλής εκτέλεσης, που ανέρχεται σε ποσοστό 5% του προϋπολογισμού της μελέτης της Υπηρεσίας, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 72 του Ν. 4412/2016 και όσα ορίζονται στη Διακήρυξη.
- 2.2** Η εγγύηση καλής εκτέλεσης συμπληρώνεται με κρατήσεις στις εκάστοτε εκδιδόμενες εντολές πληρωμής. Οι κρατήσεις αυτές ορίζονται σε ποσοστό πέντε τοις εκατό (5%) επί της αξίας των εργασιών που έχουν εκτελεσθεί σύμφωνα με την ελεγχθείσα πιστοποίηση και σε ποσοστό δέκα τοις εκατό (10%) επί της αξίας των υλικών, που τυχόν περιλαμβάνονται προσωρινά στην πιστοποίηση μέχρι να ενσωματωθούν στις εργασίες.
- 2.3** Η εγγυητική επιστολή «καλής εκτέλεσης» θα πρέπει, να έχει εκδοθεί από το Τ.Σ.Μ.Ε.Δ.Ε., ή από Τράπεζα που λειτουργεί νόμιμα στην Ελλάδα ή σε οποιοδήποτε άλλο κράτος μέλος της Ε.Ε., συνοδευόμενη στην τελευταία περίπτωση από επίσημη μετάφρασή της στην Ελληνική. Μπορεί επίσης η εγγυητική επιστολή να παρέχεται και με γραμμάτιο του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων και κατά τα λοιπά, σύμφωνα με τις διατάξεις του Άρθρου 72 του Ν. 4412/2016, όπως ισχύει.
- 2.4** Συμπληρωματική εγγύηση καλής εκτέλεσης απαιτείται και για κάθε μεταγενέστερη αύξηση του χρηματικού αντικειμένου της σύμβασης κατά το αυτό ποσοστό (5%). Η συμπληρωματική αυτή εγγύηση κατατίθεται από τον ανάδοχο στη Δ/νωση Υπηρεσία, μόλις του κοινοποιηθεί η εγκριτική απόφαση και σε κάθε περίπτωση πριν από την εντολή πληρωμής του 1^{ου} λογ/σμιού, που θα συνταχθεί με υπέρβαση του χρηματικού αντικειμένου.
- 2.5** Σε περίπτωση μείωσης του Συμβατικού αντικειμένου με αίτηση επέρχεται ανάλογη μείωση των εγγυήσεων.
- 2.6** Οι εγγυήσεις καλής εκτέλεσης των παραπάνω παρ. 2.1 και 2.4 καλύπτουν στο σύνολο τους αδιακρίτως την πιστή εφαρμογή όλων των όρων της σύμβασης και οποιαδήποτε απαίτηση του κυρίου του έργου κατά του αναδόχου που θα προκύψει εξ αιτίας του έργου.
- 2.7** Το σύνολο της εγγύησης των παρ. 2.1 και 2.4 μειώνεται κατά τη διάρκεια κατασκευής των έργων κατά ποσοστό πέντε τοις εκατό (5%) επί της αξίας των επιμετρηθεισών εργασιών των οποίων η επιμέτρηση ελέγχθηκε και εγκρίθηκε από την Υπηρεσία.
- 2.8** Οι υπόλοιπες αποδίδονται μετά την έγκριση του πρωτοκόλλου οριστικής παραλαβής και τη σύνταξη του τελικού λογαριασμού. Πριν από αυτή επιτρέπεται αποδέσμευση μέρους των παραπάνω εγγυήσεων μετά τη συντέλεση της προσωρινής παραλαβής μετά από αίτηση του αναδόχου και εφ' όσον κριθεί ότι οι απομένουσες εγγυήσεις εξασφαλίζουν εγγυήσεις εξασφαλίζουν τα συμφέροντα του κυρίου του έργου. Το ποσό της αποδέσμευσης δεν θα ξεπερνά το σαράντα τοις εκατό (40%) της αρχικής εγγύησης.
- 2.9** Η εγγυητική επιστολή πρέπει απαραίτητα να αναφέρει την επωνυμία της επιχείρησης, τον τίτλο του Έργου για το οποίο δίδεται η εγγύηση, τον όρο ότι ο εγγυητής *παραίτεται από το δικαίωμα της διζήσεως* και ότι ο εκδότης

αναγνωρίζει ανεπιφύλακτα την υποχρέωση να καταβάλλει το ποσό της εγγύησης χωρίς καμία ένσταση ή αντίρρηση μέσα σε πέντε (5) ημέρες από τη σχετική ειδοποίηση.

Οι παραπάνω εγγυητικές επιστολές απευθύνονται προς τον Δήμο Μεγαλόπολης.

Άρθρο 3ο ΠΡΟΘΕΣΜΙΕΣ

3.1 Ο Ανάδοχος υποχρεούται να αποπερατώσει το σύνολο των εργασιών της εργολαβίας μέσα σε **ενενήντα (90) ημέρες** από την ημέρα υπογραφής της σύμβασης, που είναι και ημερομηνία εγκατάστασης του στο έργο. Στο χρόνο αυτό περιλαμβάνονται και οι απαιτούμενοι χρόνοι για την έκδοση των απαραίτητων εγκρίσεων. Οι ημερομηνίες περάτωσης των παρακάτω εργασιών, όπως αυτές θα καθοριστούν στο εγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα κατασκευής του έργου, θα αποτελέσουν ενδεικτικές τμηματικές προθεσμίες.

- Χωματοουργικά
- Τεχνικά έργα
- Ασφαλτικά
- Διάφορες εργασίες
- Πλήρης Αποπεράτωση του Έργου και όλων των αναγκαίων δοκιμών
- Πλήρης Καθαρισμός του Εργοταξίου και παράδοση του Έργου προς χρήση

Συνολικός χρόνος ολοκλήρωσης και παράδοσης του έργου, 6 ημερολογιακούς μήνες.

Όλες οι παραπάνω τμηματικές προθεσμίες νοούνται από την υπογραφή της σύμβασης

Προ της ενάρξεως των εργασιών, ο ανάδοχος θα υποβάλει χρονοδιάγραμμα εκτελέσεως του έργου προς έγκριση από την Υπηρεσία, σύμφωνα με το παραπάνω πρόγραμμα και τυχόν τροποποιήσεις, που τον διευκολύνουν. Οι τροποποιήσεις αυτές θα πρέπει να εγκριθούν από την επιβλέπουσα Υπηρεσία σε συνεργασία, με την οποία θα συνταχθεί το χρονοδιάγραμμα.

3.2 ΧΡΟΝΟΣ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΓΙΑ ΥΛΙΚΑ, ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥΣ ΚΛΠ

(1) Έγκαιρα για τον έλεγχο από την Υπηρεσία και εντός των προθεσμιών, που ορίζονται για κάθε επιμέρους εργασία, ο Ανάδοχος θα υποβάλλει στην Υπηρεσία για προέγκριση της παραγγελίας τους, τα αναγκαία τεχνικά στοιχεία (προέλευση, τεχνικά φυλλάδια, τεχνικά χαρακτηριστικά, πιστοποιητικά ποιότητας, ανάλυση λειτουργίας και λοιπά χρήσιμα στοιχεία, σύμφωνα με τις απαιτήσεις της Υπηρεσίας) και δείγματα όλων των βασικών υλικών και του εξοπλισμού, που ενσωματώνονται στο Έργο καθώς και όλων των συσκευών, οργάνων και λογισμικού, τα οποία πρόκειται να χρησιμοποιηθούν από τον Ανάδοχο ή/και υπεργολάβους του κατά την κατασκευή του Έργου. Για την έγκριση των ανωτέρω θα ληφθούν υπόψη πέραν των τεχνικών χαρακτηριστικών και η αξιοπιστία του προμηθευτικού οίκου ή βιομηχανίας, η παρεχόμενη υποστήριξη μετά την πώληση κλπ.

(2) Η Υπηρεσία διατηρεί το δικαίωμα να μην εγκρίνει τη χρησιμοποίηση οποιουδήποτε υλικού, εξοπλισμού, οργάνου ή συσκευής ή/και επί μέρους στοιχεία του Έργου, εφόσον δεν υπάρχει επαρκής τεκμηρίωση κατά την κρίση της Υπηρεσίας, ή τα χαρακτηριστικά και οι επιδόσεις του δεν είναι σε πλήρη συμμόρφωση με τις ισχύουσες προδιαγραφές, τους όρους των Τευχών Δημοπράτησης και τις απαιτήσεις της Υπηρεσίας.

(3) Ενδεχόμενη απόρριψη προτεινόμενου υλικού ή είδους ουδέν δικαίωμα οικονομικής φύσης ή παράτασης προθεσμίας δημιουργεί για τον Ανάδοχο του Έργου.

3.3 ΠΑΡΑΤΑΣΗ ΠΡΟΘΕΣΜΙΩΝ

1. Γενικά, παράταση προθεσμιών δε θα αναγνωρισθεί στον Ανάδοχο με δικαιολογία την άγνοια των εδαφικών συνθηκών της περιοχής του Έργου, την εξασφάλιση οδών προσπέλασης στον τόπο του έργου, του χρόνου λειτουργίας των πηγών προμήθειας υλικών, των δυσχερειών για την μεταφορά και απόρριψη των προϊόντων εκσκαφής, την αδυναμία έγκαιρης εξεύρευσης εργατών, μηχανημάτων και υλικών από την Ελληνική ή/και ξένη Βιομηχανία, τον εκτελωνισμό υλικών, εφοδίων και μηχανημάτων, που τυχόν θα εισάγει από το εξωτερικό και τις διατυπώσεις έκδοσης των κάθε φύσεως αδειών.

Παράταση της συμβατικής προθεσμίας δεν αναγνωρίζεται παρά μόνο για λόγους ευθύνης του εργοδότη. Η παράταση αυτή χορηγείται, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 4412/2016, άρθρο 147.

2. Παρατάσεις των τμηματικών προθεσμιών ή της συνολικής προθεσμίας αποπεράτωσης του έργου θα χορηγούνται περιοριστικά στις εξής περιπτώσεις :

3.3.2.1 Έπειτα από εντολή της Προϊσταμένης Αρχής για διακοπή των εργασιών.

3.3.2.2 Μεγάλη καταστροφή από θεομηνία, που έπληξε σε μεγάλη έκταση την περιοχή του έργου και το ίδιο το έργο, ώστε να απαιτείται χρονικό διάστημα μεγαλύτερο από δώδεκα (12) ημερολογιακές ημέρες υπερωριακής εργασίας σε 24ωρη βάση για την αποκατάσταση των εργασιών που έχουν εκτελεσθεί μέχρι τη θεομηνία.

Στην περίπτωση αυτή χορηγείται παράταση για το πέρα των δώδεκα (12) ημερολογιακών ημερών χρονικό διάστημα, που θα απαιτηθεί για την αποκατάσταση, ύστερα από κάθε θεομηνία και με τις πιο πάνω προϋποθέσεις υπερωριακής εργασίας.

3.3.2.3 Γενική απεργία εργατών και υπαλλήλων, που παρατείνεται για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των τριάντα (30) ημερολογιακών ημερών ή διαδοχικές γενικές απεργίες με διάρκεια εκάστης μικρότερης των τριάντα (30) ημερολογιακών ημερών που συνολικά όμως υπερβαίνουν τις εκατό (100) ημερολογιακές ημέρες μέχρι την ημερομηνία λήξης της συνολικής προθεσμίας αποπεράτωσης του έργου.

Στην περίπτωση αυτή χορηγείται παράταση για το χρονικό διάστημα το πέρα από τις τριάντα (30) και εκατό (10) ημερολογιακές ημέρες αντίστοιχα.

3. Για να μην δημιουργηθούν οποιεσδήποτε αμφισβητήσεις αναφέρονται ενδεικτικά οι εξής περιπτώσεις ή αιτίες, που ρητά διευκρινίζεται ότι δεν αποτελούν αιτίες, που δικαιολογούν παράταση :

3.3.2.1 Οικονομική δυσχέρεια του αναδόχου

3.3.2.2 Οικονομική δυσχέρεια, που ενδεχόμενα θα προέλθει από τα γενικά οικονομικά μέτρα που θα πάρει το κράτος, εκτός από την κανονική χρηματοδότηση του έργου.

3.3.3.3 Ασθένειες και οποιεσδήποτε απουσίες των βασικών στελεχών του αναδόχου και της επίβλεψης.

3.3.3.4 Απεργία του προσωπικού του αναδόχου ή απεργία κλάδων εργαζομένων, έστω και αν ο ανάδοχος δεν μπορεί να αντικαταστήσει του απεργούς.

3.3.3.5 Αντιξοότητες κάθε μορφής (καιρικές, ελλείψεις υλικών στην αγορά, δυσκολίες να βρεθεί ειδικευμένο ή ανειδίκευτο προσωπικό, μηχανήματα κλπ.)

3.3.3.6 Ασάφειες για την εφαρμογή κανονισμών.

Ο ανάδοχος πρέπει να λάβει υπόψη του τα ανωτέρω κατά την υποβολή της προσφοράς του αποδεχόμενος της συνέπειες ως προς την ακριβή τήρηση των προθεσμιών.

Άρθρο 4ο ΥΠΕΡΒΑΣΗ ΠΡΟΘΕΣΜΙΩΝ – ΠΟΙΝΙΚΕΣ ΡΗΤΡΕΣ – ΕΚΠΤΩΣΗ ΑΝΑΔΟΧΟΥ

4.1 Για κάθε μέρα υπέρβασης, με υπαιτιότητα του εργολάβου, της συνολικής προθεσμίας, που τίθεται στο άρθρο 3 της παρούσας, επιβάλλονται οι καθοριζόμενες από το άρθρο 148 του Ν. 4412/2016 ποινικές ρήτρες και για τα χρονικά διαστήματα, που καθορίζονται σ' αυτό.

Οι ποινικές ρήτρες επιβάλλονται με απόφαση της Διευθύνουσας Υπηρεσίας και παρακρατούνται από τον αμέσως επόμενο λογαριασμό του Έργου.

Με ίδια απόφαση ανακαλούνται οι ποινικές ρήτρες για τις ενδεικτικές τμηματικές προθεσμίες, αν το Έργο περατωθεί μέσα στη συνολική προθεσμία και τις τυχόν εγκεκριμένες γενικές παρατάσεις.

Οι παραπάνω ποινικές ρήτρες είναι επιπρόσθετες των ποινικών ρητρών, που προβλέπονται για παραλείψεις ενεργειών του Αναδόχου στους λοιπούς όρους των Τευχών Δημοπράτησης.

Άρθρο 5ο ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΣ ΠΡΟΟΔΟΥ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

5.1 Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου αναλύουν περισσότερο το χρονοδιάγραμμα κατασκευής του έργου, που θα συνοδεύει τη σύμβαση.

5.2 Κατά γενικό τρόπο, για τον προγραμματισμό και τον έλεγχο της προόδου του Έργου, ο Ανάδοχος υποχρεούται να χρησιμοποιήσει πλήρως μηχανογραφημένο σύστημα αναφορών και εξειδικευμένο λογισμικό χρονικού προγραμματισμού, της εγκρίσεως της Υπηρεσίας, με τα ακόλουθα, κατ' ελάχιστον, χαρακτηριστικά :

- να λειτουργεί σε περιβάλλον WINDOWS.
- να χρησιμοποιεί τη μέθοδο δικτυωτής ανάλυσης και κρισίμου διαδρομής με απεικόνιση των δραστηριοτήτων στους κόμβους του δικτύωματος. Επιπροσθέτως, για τα γραμμικά μέτωπα του Έργου, είναι δυνατόν να χρησιμοποιηθεί και λογισμικό που στηρίζεται στη μέθοδο των διαγραμμάτων χρόνου-τόπου (time-location diagram).
- να υποστηρίζει τις λογικές αλληλουχίες αρχής-αρχής, πέρατος-αρχής, πέρατος-πέρατος.

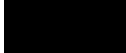
- να επιτρέπει την ιεραρχική ανάπτυξη του Έργου σε πολλαπλά επίπεδα ελέγχου (Work Breakdown Structure, WBS).
- να παρέχει τη δυνατότητα προγραμματισμού και ελέγχου της απασχόλησης των μέσων παραγωγής και της διαχρονικής κατανομής του κόστους των δραστηριοτήτων.
- να παράγει γραφήματα και διαγράμματα (π.χ. δικτυωτό γράφημα, διάγραμμα GANT, καμπύλες S και ιστογράμματα).
- να παρέχει τη δυνατότητα ενημέρωσης του προγράμματος με στοιχεία προόδου (actual data) χρονικά, οικονομικά και απασχόλησης μέσων, καθώς και παραγωγής αναφορών προόδου (progress reporting).
- να έχει τη δυνατότητα επικοινωνίας με το MS-EXCEL και την MS-ACCESS

5.3 Ειδικότερα, σχετικά με τον προγραμματισμό του Έργου :

- (1) Το χρονοδιάγραμμα θα συνταχθεί με την μέθοδο της κρίσιμης διαδρομής, θα εμφανίζεται η συνολική διάρκεια του έργου, η κρίσιμη διαδρομή και οι δραστηριότητες «σταθμοί» (milestones), που θα καθορίζουν και τις τμηματικές προθεσμίες του έργου.
- (2) Το πρόγραμμα κατασκευής θα συνταχθεί ανά εργασία και εβδομάδα, για το σύνολο των δραστηριοτήτων και για τις οποίες θα αναφέρονται τουλάχιστον οι ακόλουθες πληροφορίες Περιγραφή, εκτιμώμενη διάρκεια, νωρίτερη και αργότερη ημερομηνία έναρξης και περαίωσης, ολικό χρονικό περιθώριο, εκτιμώμενες εργατοώρες, ποσότητα σε κατάλληλη μονάδα μέτρησης (κατά προτίμηση των εγκεκριμένων τιμολογίων του ΥΠΕΧΩΔΕ) και ποσοστό επί της συνολικής ομοειδούς εργασίας.
- (3) Για τα προγράμματα αυτά η μικρότερη χρονική μονάδα είναι η ημέρα και μεγαλύτερη ο μήνας. Ο υπολογισμός τους γίνεται με ημερομηνία έναρξης εκείνη της υπογραφής της Σύμβασης και με υποχρέωση τήρησης της συνολικής και των τμηματικών προθεσμιών.
- (4) Για κάθε διακεκριμένο/αυτοτελές τμήμα του Έργου θα υπάρχει ξεχωριστό αναλυτικό πρόγραμμα με πλήρη ανάλυση των δραστηριοτήτων ανά μήνα.
- (5) Το πρόγραμμα δοκιμών και ελέγχων θα καταρτιστεί και θα ελέγχεται με τη χρήση πινάκων και τεχνικών εκθέσεων, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στην παρούσα ΕΣΥ.

5.3.1 Ειδικότερα, σχετικά με τον έλεγχο της προόδου του Έργου :

- (1) ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να συντάσσει και υποβάλει στη Διευθύνουσα Υπηρεσία σε *μηνιαία* βάση τα παρακάτω στοιχεία :
  - Ενημερωμένο πίνακα «Πρόβλεψης και Ελέγχου της Φυσικής Προόδου του Έργου», για τις εργασίες που εκτελέστηκαν.
  - Πρόγραμμα των πάσης φύσεως εργασιών τις οποίες θα εκτελέσει κάθε μέρα του επομένου μήνα, με βάση τα πραγματικά δεδομένα του εργοταξίου, με λεπτομερή πίνακα του απαραίτητου προσωπικού, του μηχανολογικού εξοπλισμού με τους συγκεκριμένους χρόνους που θα γίνονται οι παραγγελίες καθώς και τα υλικά που χρειάζονται για την κάλυψη των αναγκών. Το πρόγραμμα αυτό υπογράφεται από τον εντεταλμένο από την Διευθύνουσα Υπηρεσία επιβλέποντα, ως απαραίτητη προϋπόθεση εφαρμογής του και παραδίδεται αμέσως στον ανάδοχο.
  - Γραφική απεικόνιση της προόδου του Έργου σε όλη την έκταση αυτού σε σχηματική κάτοψη του Έργου, στο οποίο θα απεικονίζονται οι εργασίες σύμφωνα με τα παρακάτω :

1		Οι απεικονιζόμενες με λευκό χρώμα εργασίες θα είναι αυτές που δεν εκτελούνται ακόμα
2		Οι απεικονιζόμενες με απλή διαγράμμιση, εργασίες θα είναι οι προς εκτέλεση για τον τρέχοντα μήνα.
3		Οι απεικονιζόμενες με ρομβοειδή διαγράμμιση, εργασίες θα είναι οι περαιωμένες τον τελευταίο μήνα
4		Οι απεικονιζόμενες με μαύρο χρώμα, εργασίες θα είναι οι περαιωμένες πριν τον τελευταίο μήνα.

- (2) Επίσης, ο ανάδοχος υποβάλει τα παραπάνω στοιχεία και με κάθε λογαριασμό. Τα στοιχεία αυτά αποτελούν απαραίτητα δικαιολογητικά για την διεκπεραίωση των πληρωμών.

(3) Η Υπηρεσία έχει το δικαίωμα να ζητήσει την συνυποβολή και άλλων στοιχείων, που είναι βοηθητικά για να σχηματισθεί πλήρης εικόνα της προόδου του Έργου, σε κάθε χρονική περίοδο.

5.4 Ο Ανάδοχος, εντός **δέκα πέντε (15) έως τριάντα (30) ημερολογιακών ημερών** από την υπογραφή της Σύμβασης (σύμφωνα με το άρθρο 145 του Ν. 4412/2016), θα συντάξει και θα υποβάλει προς έγκριση το «Χρονοδιάγραμμα Κατασκευής Του Έργου» (1^η Έκδοση).

5.5 Το πρόγραμμα αυτό και ο πίνακας πρόβλεψης και ελέγχου της φυσικής προόδου του Έργου καταρτίζονται με βάση τα στοιχεία που έχουν δοθεί στον Ανάδοχο και τους λοιπούς όρους της Σύμβασης.

5.6 Με βάση την μεθοδολογία που αναπτύχθηκε παραπάνω, ο Ανάδοχος καταρτίζει το αρχικό πρόγραμμα και τα υποπρογράμματα του Έργου, - αλλά και τις επόμενες ενημερώσεις και αναπροσαρμογές τους, εάν απαιτείται - και τα υποβάλλει στην Υπηρεσία με τον παρακάτω τρόπο :

- (1) Διάγραμμα δικτυωτής ανάλυσης, με απεικόνιση των δραστηριοτήτων στους κόμβους, στο οποίο θα επισημαίνεται η/οι κρίσιμη/-ες διαδρομή/-ές και οι σχέσεις αλληλουχίας των δραστηριοτήτων.
- (2) Πίνακα με τις ημερομηνίες νωρίτερη/αργότερης έναρξης και λήξης και το ολικό και ελεύθερο περιθώριο των δραστηριοτήτων.
- (3) Μία γραφική απεικόνιση του χρονοδιαγράμματος με την τεχνική των διαγραμμάτων GANT, κατά τρόπο που να φαίνονται οι κρίσιμες δραστηριότητες και το περιθώριο των μη κρίσιμων ενεργειών.
- (4) Πίνακα «Πρόβλεψης και Ελέγχου της Φυσικής Προόδου του Έργου», ο οποίος θα περιλαμβάνει σε στήλες τα είδη εργασιών που αναφέρονται παραπάνω, την πρόβλεψη των προς εκτέλεση εργασιών και την προβλεπόμενη απορρόφηση σε τακτά χρονικά διαστήματα που θα συμφωνηθούν με την Υπηρεσία. Στο κάτω μέρος τους πίνακα, μετά τις εργασίες, θα περιλαμβάνονται το Ο.Ε.+Γ.Ε., η προβλεπόμενη αναθεώρηση, κλπ.
- (5) Σχηματική κάτοψη του Έργου για την απεικόνιση της προόδου.
- (6) Αιτιολογική έκθεση για τον εν γένει σχεδιασμό του χρονοδιαγράμματος.

Επισημαίνεται ότι θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στην λογική του δικτύου, στην αλληλουχία των δραστηριοτήτων, στον ρεαλισμό στους χρόνους και τους διαθέσιμους πόρους.

Αυτό σημαίνει ότι το «δίκτυο» θα πρέπει να είναι ένα συνεπές σύστημα για τον σχεδιασμό (planning), χρονοπρογραμματισμό, παρακολούθηση (monitoring) και έλεγχο (controlling) του έργου.

Το δίκτυο θα πρέπει :

- Να καθορίζει την αναμενόμενη ημέρα ολοκλήρωσης του έργου (project completion date).
- Να εικονογραφεί τις αλληλεξαρτήσεις όλων των δραστηριοτήτων, εργασιών, ομάδων και πακέτων δραστηριοτήτων και εργασιών.
- Να υποδεικνύει τις χρονικές στιγμές στις οποίες συγκεκριμένα άτομα πρέπει να είναι διαθέσιμα για δουλειά σε συγκεκριμένες εργασίες.
- Να καθορίζει τις κρίσιμες δραστηριότητες οι οποίες αν καθυστερήσουν θα καθυστερήσει και η ημέρα ολοκλήρωσης του έργου.
- Να καθορίζει τις κρίσιμες δραστηριότητες οι οποίες αν καθυστερήσουν θα καθυστερήσει και η ημέρα ολοκλήρωσης του έργου.
- Να καθορίζει τις δραστηριότητες με «αέρα» (activities with slack) που μπορούν να καθυστερήσουν για καθορισμένη χρονική περίοδο χωρίς να καθυστερήσει η ημέρα ολοκλήρωσης του έργου ή να δανείσουν προσωρινά τους πόρους τους χωρίς «ζημιά».
- Να καθορίζει τις ημέρες στις οποίες οι εργασίες θα μπορούσαν να αρχίσουν ή πρέπει να αρχίσουν αν το έργο πρέπει να είναι on schedule.
- Να εικονογραφεί ποιες εργασίες πρέπει να συντονιστούν ώστε να αποφύγουμε χρονική σύγκρουση ή σύγκρουση πόρων.
- Να εικονογραφεί ποιες εργασίες θα μπορούσαν ή πρέπει να γίνουν παράλληλα ώστε να επιτευχθεί η προκαθορισμένη ημέρα ολοκλήρωσης του έργου.
- Να βοηθάει στην προσπάθεια για εξασφάλιση σωστής επικοινωνίας και συνεννόησης μεταξύ των τμημάτων και λειτουργιών.
- Να επιτρέπει, χρησιμοποιώντας κατάλληλης μορφής δίκτυο, την εκτίμηση της πιθανότητας να τελειώσει το έργο σε οποιαδήποτε χρονική στιγμή καθώς και το αντίγραφο.

Τα παραπάνω στοιχεία, υποβάλλονται σε πέντε σειρές, εκτός αν άλλως συμφωνηθεί με την Υπηρεσία, τόσο εκτυπωμένα σε χαρτί, όσο και σε ηλεκτρονική μορφή που θα συμφωνηθεί με την Υπηρεσία, για έλεγχο και περαιτέρω αξιοποίηση τους από αυτήν.

Μετά την οριστικοποίηση του χρονοδιαγράμματος, ο Ανάδοχος οφείλει να υποβάλει στην Υπηρεσία τις μηνιαίες και τριμηνιαίες εκθέσεις προόδου.

5.7 Ο Ανάδοχος κατά το χρονικό διάστημα από την δεκάτη Πέμπτη (15^η) μέχρι και την τριακοστή (30^η) μέρα από την υποβολή για έγκριση του χρονοδιαγράμματος κατασκευής του έργου θα ενεργεί σύμφωνα με το δικό του χρονοδιάγραμμα, φέροντας ακέραια την ευθύνη, αν αυτό αντικείται στους όρους των τευχών δημοπράτησης. Για τον λόγο αυτό θεωρείται, ως συμβατικός όρος, ότι η διαδικασία της κατάρτισης και έγκρισης, ή μεταβολής του χρονοδιαγράμματος δεν επιφέρει καθυστέρηση.

Σε περίπτωση παρατηρήσεων της Υπηρεσίας επί του χρονοδιαγράμματος που θα υποβληθεί, αυτό θα ανασυνταχθεί για να περιλάβει τις παρατηρήσεις και θα επανυποβληθεί για έγκριση εντός 5 ημερών από της κοινοποίησής των παρατηρήσεων.

Σε περίπτωση ανάγκης τροποποίησης του αρχικού εγκεκριμένου χρονοδιαγράμματος, για τις περιπτώσεις που προβλέπονται από τις κείμενες διατάξεις και του όρους της παρούσας, συντάσσεται νέο προσαρμοσμένο χρονοδιάγραμμα για το οποίο ισχύουν όλα όσα αναφέρονται στον παρόν άρθρο.

5.8 Σε περίπτωση μη υποβολής από τον Ανάδοχο χρονοδιαγράμματος του Έργου στην προθεσμία που ορίζεται παραπάνω, η Υπηρεσία κοινοποιεί σε αυτόν πρόγραμμα, που θα συντάξει η ίδια ή εξειδικευμένος Σύμβουλος.

Σε κάθε περίπτωση (σύνταξη χρονοδιαγράμματος από την Υπηρεσία ή από ειδικό Σύμβουλο) αφαιρείται από το «λαβείν» του Αναδόχου ποσό ίσο με αυτό που προσδιορίζεται στην παρ. 1α της απόφασης Δ17α/02/ΦΝ332/10.11.88 (ΦΕΚ 862Β/16.11.89).

Παράλειψη ή αμέλεια ως προς την άρτια, λεπτομερή και πλήρη ανάλυση, τεκμηρίωση, τήρηση και παρουσίαση, σύμφωνα με τα παραπάνω, του χρονοδιαγράμματος (αρχικού ή μεταγενέστερης ενημέρωσης), εκτός από τη διαδικασία διοικητικών κυρώσεων και της έκπτωσης, που προβλέπεται από την παρ. 2 του άρθρου 145 και το άρθρο 160 του Ν. 4412/2016, συνεπάγεται :

- 1 Την επιβολή ανέκκλητης ποινικής ρήτρας από την Υπηρεσία ίσης προς 1:3000 του Συμβατικού Τιμήματος, η οποία επιβάλλεται για μία μόνο φορά, και παρακρατείται από τον πρώτο επόμενο λογαριασμό.
- 2 Την κοινοποίηση στον Ανάδοχο Υπηρεσιακού Χρονοδιαγράμματος, συντεταγμένου σύμφωνα με τα παραπάνω, που στη συνέχεια θα είναι υποχρεωτικό γι' αυτόν, χωρίς να του παρέχεται δικαίωμα οποιασδήποτε χρονικής απόκλισης.
- 3 Την πλήρη και αποκλειστική ευθύνη του Αναδόχου για κάθε πρόβλημα που θα συμβεί στην εκτέλεση του Έργου.

Παράλειψη ή αμελής σύνταξη και υποβολή των στοιχείων της τριμηνιαίας αναφορά προόδου συνεπάγεται εφάπαξ ανέγκλητη ποινική ρήτρα μέχρι ποσού ίσου προς το 15% της ανωτέρω ποινικής ρήτρας.

Άρθρο 6ο ΒΕΒΑΙΩΣΗ ΠΕΡΑΤΩΣΗΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ – ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ & ΟΡΙΣΤΙΚΗ ΠΑΡΑΛΑΒΗ - ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΠΑΡΑΛΑΒΗ ΓΙΑ ΧΡΗΣΗ.

6.1 Με τη λήξη της προθεσμίας της περάτωσης του συνόλου των εργασιών, ο επιβλέπων αναφέρει στη Δ/νουσα το έργο Υπηρεσία εάν το έργο έχει περαιωθεί και τότε ο Προϊστάμενος εκδίδει βεβαίωση για τον χρόνο περάτωσης των εργασιών, σύμφωνα με το άρθρο 168 του Ν. 4412/2016.

6.2 Η προσωρινή παραλαβή του έργου διενεργείται μέσα σε έξι (6) μήνες από την βεβαίωση περάτωσης, εφ' όσον υποβληθεί από τον ανάδοχο η τελική επιμέτρηση του έργου μέσα σε δύο μήνες από την περάτωση του έργου. Εάν η τελική επιμέτρηση υποβληθεί αργότερα, ο χρόνος διενεργείας της παραλαβής αρχίζει από την ημερομηνία υποβολής της. Η προσωρινή παραλαβή γίνεται από Επιτροπή. Κατά τα λοιπά έχουν εφαρμογή οι διατάξεις του άρθρου 170 του Ν. 4412/2016.

6.3 Στην οριστική παραλαβή εφαρμόζονται οι διατάξεις για την προσωρινή παραλαβή του άρθρου 170. Η οριστική παραλαβή πρέπει να διενεργηθεί μέσα σε δύο (2) μήνες από τότε που λήγει ο χρόνος εγγύησης σύμφωνα με το άρθρο 172. Αν η οριστική παραλαβή δεν διενεργηθεί μέσα σ' αυτή τη προθεσμία θεωρείται ότι έχει συντελεσθεί αυτοδίκαια τριάντα ημέρες μετά την υποβολή από τον ανάδοχο, της σχετικής όχλησης για τη διενέργεια της. Αν η προσωρινή παραλαβή δεν έχει διενεργηθεί μέχρι την οριστική παραλαβή, διενεργείται ταυτόχρονα προσωρινή και οριστική παραλαβή.

6.4 Για να παραδοθεί σε χρήση το έργο, απαιτείται η διενέργεια διοικητικής παραλαβής για χρήση. Η Διοικητική παραλαβή γίνεται με πρωτόκολλο μεταξύ του Προϊσταμένου της Δ/νουσας Υπηρεσίας, του επιβλέποντα και του αναδόχου. Αν το έργο παραδίδεται για τη χρήση σε άλλη υπηρεσία άλλη από τον φορέα κατασκευής του, συμπράττει στο Πρωτόκολλο και εκπρόσωπος της Υπηρεσίας αυτής, σύμφωνα με το άρθρο 169 του Ν.

4412/2016. Διευκρινίζεται ότι η διοικητική παραλαβή για χρήση δεν αναπληρώνει τη διενέργεια της προσωρινής και οριστικής παραλαβής του έργου.

Άρθρο 7ο ΧΡΟΝΟΣ ΕΓΓΥΗΣΗΣ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

- 7.1** Κατά τη διάρκεια του χρόνου εγγύησης, ο ανάδοχος επιθεωρεί και διατηρεί τις εγκαταστάσεις σε άριστη κατάσταση χωρίς ιδιαίτερη αποζημίωση.
- 7.2** Επίσης, καλείται να επανορθώσει κάθε βλάβη ή ζημιά για την οποία ευθύνεται, σε εφαρμογή των διατάξεων της παρ. 2 του άρθρου 157 του Ν. 4412/2016.
- 7.3** Εάν δεν προβεί μέσα στην προθεσμία που του καθορίστηκε, στην αποκατάσταση βλάβης ή ζημιάς, για την οποία ευθύνεται οι εργασίες αποκατάστασης θα εκτελούνται από τη Δ/νωση Υπηρεσία με οποιοδήποτε τρόπο σε βάρος και για λογ/σμό του αναδόχου, με δυνατότητα εφαρμογής των λοιπών κυρώσεων του άρθρου 160 του Ν. 4412/2016. Ο χρόνος εγγύησης του έργου, κατά τον οποίο ο ανάδοχος φέρει τον κίνδυνο του έργου και υποχρεούται στη συντήρηση του, σύμφωνα με το άρθρο 157, παρ. 1 και άρθρο 170, παρ. 1 του Ν. 4412/2016 και μετά την πάροδο του οποίου ενεργείται η οριστική παραλαβή ορίζεται σε δέκα πέντε (15) μήνες από την βεβαίωση περάτωσης των εργασιών. Κατά τα λοιπά, έχουν εφαρμογή οι διατάξεις του άρθρου 171 του Ν. 4412/2016.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ Διατάξεις για την εκτέλεση του έργου

Άρθρο 1ο ΙΣΧΥΟΥΣΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Για κάθε ζήτημα, που δεν προβλέπεται από τα στοιχεία της εργολαβίας ισχύουν οι διατάξεις της Ελληνικής Νομοθεσίας και ειδικότερα σε τεχνικά θέματα ισχύουν οι διατάξεις του Ν. 4412/2016 “ Δημόσιες συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών (προσαρμογή στις οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ) ”, όπως θα ισχύει κατά την ημερομηνία κατάθεσης της προσφοράς. Σχετικά ισχύουν τα αναφερόμενα στην διακήρυξη του παρόντος έργου.

Άρθρο 2ο ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΚΑΙ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ.

Το έργο θα κατασκευασθεί σύμφωνα με τις Τεχνικές Προδιαγραφές, που συνοδεύουν τη μελέτη και με τις ισχύουσες Τεχνικές Προδιαγραφές, Κανονισμούς κλπ. Οικοδομικών έργων και Έργων Οδοποιίας και Η/Μ έργων.

Άρθρο 3ο ΤΗΡΗΣΗ ΤΩΝ ΝΟΜΩΝ ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ

- 3.1** Με την επιφύλαξη της επόμενης παραγράφου, ο Ανάδοχος αναλαμβάνει τη συμβατική υποχρέωση να τηρεί το σύνολο των κανόνων του εσωτερικού δικαίου, ανεξάρτητα από το όργανο προέλευσής τους ή την τυπική ισχύ τους. Κατά συνέπεια, η συμβατική του υποχρέωση καλύπτει το σύνολο των ουσιαστικών και τυπικών νόμων, καθώς επίσης και τη διεθνή και κοινοτική νομοθεσία που έχει καταστεί εσωτερικό δίκαιο.
- 3.2** Η κατά την προηγούμενη παράγραφο συμβατική υποχρέωση του Αναδόχου αναφέρεται στους κανόνες δικαίου που διέπουν τις πράξεις εκπλήρωσης των συμβατικών του υποχρεώσεων ή πράξεις που έγιναν κατά την εκπλήρωση των υποχρεώσεων του αυτών και βρίσκονται σε συνάφεια με αυτές.
- 3.3** Επιπροσθέτως, ο Ανάδοχος αναλαμβάνει τη συμβατική υποχρέωση να τηρεί τους κανόνες δικαίου της εσωτερικής νομοθεσίας άλλων κρατών, εφόσον οι τελευταίοι διέπουν πράξεις εκπλήρωσης των συμβατικών του υποχρεώσεων ή πράξεις που έγιναν κατά την εκπλήρωση των υποχρεώσεων του αυτών και βρίσκονται σε συνάφεια με αυτές.
- 3.4** Οι παραπάνω υποχρεώσεις του Αναδόχου επεκτείνονται και στην τήρηση του δικαίου της διεθνούς ευθύνης για τις περιπτώσεις που τυχόν έχουν εφαρμογή και της οποίας ο μηχανισμός κινείται αυτόματα και απειλούνται κυρώσεις τόσο κατά του υπαίτιου Αναδόχου όσο και κατά του κράτους της υπηκοότητάς του ή της έδρας του.

- 3.5** Ο Ανάδοχος, ως υπεύθυνος να τηρεί τους Νόμους κλπ., υποχρεούται να ανακοινώνει αμέσως στην Επιβλεψη τις διαταγές που απευθύνονται ή κοινοποιούνται σε αυτόν κατά τη διάρκεια της Σύμβασης και τα έγγραφα των διαφόρων Αρχών, σχετικά με υποδεικνυόμενα μέτρα ελέγχου, ασφαλείας κλπ.
- 3.6** Επίσης, ο Ανάδοχος αναλαμβάνει την υποχρέωση να ανακοινώνει αμέσως στον Κύριο του Έργου το περιεχόμενο όλων των δικογράφων ή άλλων δημοσίων ή ιδιωτικών εγγράφων που του κοινοποιούνται και αναφέρονται στην εκπλήρωση των συμβατικών του υποχρεώσεων. Η υποχρέωσή του αυτή καλύπτει και έγγραφα που εκδόθηκαν από αρχές της αλλοδαπής.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ Υποχρεώσεις και ευθύνες του Αναδόχου

Άρθρο 1ο ΜΕΛΕΤΗ ΤΩΝ ΣΥΝΘΗΚΩΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

- 1.1** Η υποβολή προσφοράς στη δημοπρασία αποτελεί αμάχητο τεκμήριο ότι οι διαγωνιζόμενοι έχουν επισκεφθεί και πλήρως ελέγξει τη φύση και την τοποθεσία του έργου, και έχουν πλήρη γνώση των γενικών και τοπικών συνθηκών κατασκευής τούτου, κυρίως σε ότι αφορά τις πάσης φύσεως πηγές λήψης υλικών, θέσεις προσωρινής ή οριστικής εναπόθεσης προϊόντων εκσκαφής, τις μεταφορές, διάθεση διαχείριση και αποθήκευση των υλικών, τη δυνατότητα εξασφάλισης εργατοτεχνικού εν γένει προσωπικού, νερού, ηλεκτρικού ρεύματος και οδών προσπέλασης, τις συνήθως επικρατούσες μετεωρολογικές συνθήκες στον τόπο του έργου, τη διαμόρφωση και κατάσταση του εδάφους, το είδος, την ποιότητα και ποσότητα των υπαρχόντων στην περιοχή κατάλληλων εκμεταλλεύσιμων υλικών, το είδος και τα μέσα (μηχανήματα, υλικά και υπηρεσίες), που θα απαιτηθούν πριν από την έναρξη και κατά την εκτέλεση των εργασιών και οποιαδήποτε άλλα θέματα, που με οποιοδήποτε τρόπο μπορούν να επηρεάσουν τις εργασίες την πρόοδο ή το κόστος αυτών σε συνδυασμό με τους όρους της Σύμβασης.
- 1.2** Ο Ανάδοχος αποδέχεται επίσης, ότι έλαβε υπόψη του τις κλιματολογικές συνθήκες, όπως αυτές καθορίζονται με βάση τα μετεωρολογικά δεδομένα της Ε.Μ.Υ. των τριάντα τελευταίων ετών (1982-2012). Αυτό σημαίνει ότι καμία τροποποίηση στον χρονικό ή άλλο σχεδιασμό του Έργου είναι αποδεκτή, εφόσον κατά την διάρκεια της κατασκευής οι κλιματολογικές παράμετροι που αναφέρονται παραπάνω, αποκλίνουν μέχρι και 10%.
- 1.3** Επίσης, με την υποβολή της προσφοράς του, ο Ανάδοχος αποδέχεται ότι είναι απόλυτα ενήμερος για το είδος και τα μέσα εξυπηρέτησής του, τα οποία θα απαιτηθούν πριν από την έναρξη και κατά την πρόοδο εκτέλεσης των εργασιών και οποιαδήποτε άλλα ζητήματα, τα οποία κατά οποιονδήποτε τρόπο μπορούν να επηρεάσουν τις εργασίες, την πρόοδο, ή το κόστος αυτών, σε συνδυασμό με τους όρους της σύμβασης.
- 1.4** Παράλειψη του Αναδόχου προς ενημέρωσή του με κάθε δυνατή πληροφορία, που αφορά τους όρους της σύμβασης, δεν απαλλάσσει αυτόν από την ευθύνη για την πλήρη συμμόρφωσή του προς του όρους της σύμβασης.

Άρθρο 2ο ΣΧΕΔΙΑ

- 2.1** Ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος, εγκαίρως και πριν από κάθε κατά την κρίση του συνολικού ή μερική εφαρμογή ενός σχεδίου, που δεν συμφωνεί με τα άλλα, να ζητήσει εγγράφως, αμέσως και χωρίς την παραμικρή αμέλεια οδηγίες κλπ. από την διευθύνουσα Υπηρεσία. Αν ο Ανάδοχος δεν το κάνει, είναι υποχρεωμένος να εφαρμόσει την απόφαση, που θα πάρει πάνω στο θέμα αυτό η υπηρεσία, οποτεδήποτε με οποιοδήποτε τρόπο, με δικά του μέσα και με δικές του δαπάνες.
- 2.2** Ο Ανάδοχος οφείλει, μετά την υπογραφή της Σύμβασης, να ελέγξει όλα τα διαθέσιμα στοιχεία, προκειμένου να οριστικοποιηθούν τα κατασκευαστικά σχέδια των έργων. Η δαπάνη για την επαλήθευση των διατιθεμένων στοιχείων με επί τόπου μετρήσεις και διερευνήσεις είναι ανηγμένη στο τίμημα του Έργου.

Άρθρο 3ο ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΤΡΟΠΟΣ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

- 3.1** Όλες οι εργασίες θα εκτελεστούν σύμφωνα με τους κανόνες της τέχνης, τις μελέτες του έργου, τα περιγραφόμενα στη Σύμβαση και τις υποδείξεις της επιβλεψης από ειδικευμένο προσωπικό κατά τρόπο άμεμπτο από τεχνική άποψη και σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του Ν. 3669/2008, όπως ισχύουν, τους όρους σύμβασης γενικά και τις εντολές του αρμόδιου οργάνου της επιβλεψης του έργου.

- 3.2. Για ελαττώματα, που διαπιστώνονται κατά την διάρκεια των εργασιών και μέχρι της οριστικής παραλαβής, εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 159 του Ν. 4412/2016, όπως ισχύουν σήμερα.

Άρθρο 4ο ΑΡΤΙΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ

- 4.1 Ο καθορισμός, από τα σχέδια της μελέτης και τις οδηγίες της τεχνικής περιγραφής και των ειδικών προδιαγραφών των επιμέρους στοιχείων, για την εκτέλεση των εργασιών, (τρόπος εκτέλεσης κατασκευών, επιμέρους διαστάσεις κλπ.), δεν απαλλάσσει τον Ανάδοχο από την υποχρέωση, να πάρει κάθε μέτρο για την άρτια εκτέλεση και εμφάνιση των διαφόρων ειδών κατασκευών που συνθέτουν κάθε επιφάνεια ή χώρο ή λειτουργία ή εγκατάσταση του υπόψη έργου.
- 4.2 Για την εφαρμογή των παραπάνω όρων, διευκρινίζεται ότι, έστω και αν δεν ορίζεται και από τα σχέδια λεπτομερειών ή από άλλα στοιχεία της Υπηρεσίας, κάθε απλό ή σύνθετο τμήμα του έργου πρέπει να είναι άρτιο από κάθε άποψη (τεχνική, αισθητική κλπ) και να είναι απολύτως εναρμονισμένα με το όλο έργο και να εκπληρώνει τη λειτουργικότητα του κατά τρόπο άψογο. Το αυτό ισχύει, όσον αφορά την αρτιότητα και λειτουργικότητα των ηλεκτρομηχανολογικών εγκαταστάσεων, που θα λειτουργούν με ασφάλεια, ομαλά και αθόρυβα και θα παρέχουν ευχέρεια επισκέψεως και συντηρήσεως.
- 4.3 Σε περίπτωση που διαπιστωθεί κάποια παράλειψη ή ελάττωμα της κατασκευής, ο ανάδοχος υποχρεούται στην συμπλήρωση ή επανόρθωση στο χρόνο που θα ορίζει η Υπηρεσία, αλλιώς η Υπηρεσία έχει το δικαίωμα να εκτελέσει αυτό σε βάρος και για λογαριασμό του άνευ ετέρου, και με τιμή που θα ζητήσει ο νέος κατασκευαστής. Γενικά ισχύουν τα αναφερόμενα στα άρθρα 159 και 160 του Ν. 4412/2016.
- 4.4 Αν κατά τη διάρκεια της κατασκευής ή της Συντήρησης και Δοκιμαστικής Λειτουργίας του Έργου δεν γίνονται εμφανή τα αίτια τυχόν ελαττωμάτων, ατελειών ή ελλείψεων που διαπιστώνονται στο Έργο, ο Ανάδοχος, ύστερα από σχετική έγγραφη εντολή της Διευθύνουσας Υπηρεσίας, θα προχωρήσει σε έρευνες ή δοκιμές, ανάλογα με την περίπτωση, με σκοπό την εξακρίβωση αυτών. Το κόστος αυτών των ερευνών και δοκιμών, καθώς και των τυχόν εργασιών αποκατάστασης, βαρύνει τον Ανάδοχο, εκτός αν αποδειχθεί ότι τα αίτια αυτά δεν προέκυψαν από υπαιτιότητά του.

Άρθρο 5ο ΕΥΘΥΝΗ ΤΟΥ ΑΝΑΔΟΧΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

- 5.1 Σύμφωνα με τα συμβατικά τεύχη και τις διατάξεις του Ν. 4412/2016, όπως ισχύουν, καθώς και των συμβατικών τευχών, τόσο για την εφαρμογή της μελέτης, όσο και για ποιότητα και την αντοχή των έργων, μόνος υπεύθυνος είναι ο ανάδοχος. Ο πάσης φύσεως έλεγχος που ασκείται από την Υπηρεσία δεν απαλλάσσει τον ανάδοχο κατά κανένα τρόπο από αυτή την ευθύνη.
- 5.2 Επίσης, ο Ανάδοχος είναι εξ ολοκλήρου μόνος υπεύθυνος για την εκλογή των υλικών, που θα χρησιμοποιήσει και την εκτέλεση γενικά της εργασίας, σύμφωνα με τους όρους της παρούσας, των σχετικών πρότυπων τεχνικών προδιαγραφών και των λοιπών εγκεκριμένων συμβατικών τευχών και σχεδίων.

Άρθρο 6ο ΜΕΤΡΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ - ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΤΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ - ΠΡΟΣΩΡΙΝΕΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ - ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΣ ΕΡΓΟΤΑΞΙΟΥ, ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ ΚΑΙ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ - ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΕΣ ΠΙΝΑΚΙΔΕΣ

- 6.1 Ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος χωρίς καμία ιδιαίτερη αποζημίωση να προβεί στη λήψη των απαραίτητων μέτρων ασφαλείας, όπως αυτά προβλέπονται από την παρ. 7 του άρθρου 138 του Ν. 4412/2016, όπως ισχύει σήμερα. Η δαπάνη αυτή περιλαμβάνεται στο ποσοστό γενικών εξόδων οφέλους κ.λ.π.
- 6.2 Επίσης, πρέπει να μεριμνήσει για την τήρηση στο εργοτάξιο όλων των στοιχείων, που απαιτούνται από το νόμο και για την εφαρμογή των μέτρων ασφαλείας, που επιβάλλεται να ληφθούν σε όλη την διάρκεια εκτέλεσης των εργασιών, σύμφωνα με το Π.Δ. 447/75 (ΦΕΚ 142/Α/17.7.75) "περί ασφαλείας των εν ταις οικοδομικαίς εργασίαις ασχολουμένων μισθωτών", το Π.Δ. 778/1980 (ΦΕΚ 193/Α.26.8.80) "περί μέτρων ασφαλείας κατά την εκτέλεση οικοδομικών εργασιών", το Π.Δ. 1073/81 "περί μέτρων ασφαλείας κατά την εκτέλεση εργασιών στα εργοτάξια οικοδομών και πάσης φύσεως έργων αρμοδιότητας Πολιτικού Μηχανικού" το Π.Δ.305/96 ΦΕΚ 212/Α/29-8-96 "Περί μέτρων ασφαλείας κλπ." και κάθε άλλη διάταξη, που θα ισχύει καθ' όλη την διάρκεια της κατασκευής του έργου.

- 6.3** Τα συνεργεία του Αναδόχου που θα εργάζονται στο Έργο (ανεξαρτήτως σχέσης εργασίας, δηλ. Διπλωματούχοι Μηχανικοί, Εργοδηγοί, Τεχνίτες, Εργάτες, Επισκέπτες κλπ.), θα υπακούουν και θα εφαρμόζουν πλήρως τις Κοινοτικές Διατάξεις 89/391 περί υγείας και ασφάλειας των εργαζομένων.
- 6.4** Ο Ανάδοχος έχει το δικαίωμα, αλλά και την υποχρέωση, να απαγορεύει την είσοδο στους χώρους εργασίας οποιουδήποτε προσώπου ξένου με την εκτέλεση της Σύμβασης, με την εξαίρεση των εξουσιοδοτημένων από την επιβλέπουσα Υπηρεσία ατόμων. Ο Ανάδοχος πρέπει να διασφαλίζει και φυλάσσει όλες τις περιοχές εκτέλεσης εργασιών, αποθηκών κλπ. και είναι υπεύθυνος για την λήψη όλων των αναγκαίων μέτρων, επωφελεία του προσωπικού του, των εκπροσώπων της επίβλεψης και τρίτων, προκειμένου να αποφευχθούν ατυχήματα ή/και απώλειες που μπορεί να επισυμβούν από την εκτέλεση των εργασιών.
- 6.5** Ο Ανάδοχος είναι αποκλειστικά υπεύθυνος και πρέπει, με μέριμνα και δαπάνες του να λαμβάνει όλα τα αναγκαία μέτρα για τη διαφύλαξη όλων των υφισταμένων κατασκευών, τη διατήρησή τους και τη συντήρησή τους. Ο Ανάδοχος έχει την υποχρέωση να μεριμνά για τη φύλαξη κάθε υλικού, μηχανήματος, εργαλείου κλπ. που ανήκει σε αυτόν ή σε τρίτους και βρίσκεται στο χώρο του εργοταξίου και να παίρνει όλα τα προβλεπόμενα μέτρα προσλαμβάνοντας συγχρόνως και το κατάλληλο για το σκοπό αυτό προσωπικό (φύλακες ημέρας, νυκτοφύλακες κλπ.) Σε περίπτωση απώλειας φθοράς, βλάβης, καταστροφής υλικού ή μηχανήματος κλπ., που ανήκει σε αυτόν ή τρίτους, ο Ανάδοχος είναι αποκλειστικά και εξ ολοκλήρου υπεύθυνος να αποζημιώσει τον ιδιοκτήτη ή να αποκαταστήσει το υλικό κλπ., χωρίς να δικαιούται να προβάλει αξίωση για οποιαδήποτε δική του αποζημίωση.
- 6.6** Ο Ανάδοχος είναι υπεύθυνος για την προμήθεια, κατασκευή, συντήρηση και λειτουργία όλων των εγκαταστάσεων ηλεκτροφωτισμού, περίφραξης και εξοπλισμού ασφαλείας, που απαιτείται για την σωστή και ασφαλή εκτέλεση των εργασιών, ή που εύλογα απαιτήσει η επίβλεψη.
Τα έξοδα λειτουργίας και συντήρησης όλων των εργοταξιακών εγκαταστάσεων είτε πρόκειται για χώρους του Αναδόχου είτε πρόκειται για χώρους της αποκλειστικής χρήσης της Υπηρεσίας, βαρύνουν τον Ανάδοχο, ο οποίος και είναι υπεύθυνος για τη λειτουργία και συντήρησή τους σύμφωνα με τους ισχύοντες Νόμους και κανονισμούς της δημόσιας τάξης, ασφάλειας και υγιεινής.
- 6.7** Η Υπηρεσία δεν αναλαμβάνει καμία δέσμευση να εξασφαλίσει στον Ανάδοχο καμία διευκόλυνση ή κάλυψη δαπάνης σχετιζόμενης με οδούς προσπέλασης, ανεξάρτητα από τις δυσκολίες που μπορεί να προκύψουν από την έλλειψή τους, ο δε Ανάδοχος, σε περίπτωση έλλειψής τους, είναι υποχρεωμένος να προσαρμόσει την τεχνολογία, τα μέσα, το πρόγραμμα κλπ. στις δεδομένες τοπικές συνθήκες προκειμένου να εκτελεσθεί η εργασία ανεξάρτητα από τις τυχόν επιπλέον δαπάνες, για τις οποίες η Υπηρεσία δε θα του αναγνωρίσει καμία αποζημίωση. Η εξασφάλιση των αναγκαίων χώρων για την απόθεση προϊόντων ορυγμάτων, περισσευμάτων φυτικών γαιών, υπολειμμάτων κάθε είδους έργων, όπως και οποιουδήποτε περισσεύματος υλικών, ανεξάρτητα από το χρόνο εκτέλεσης της εργασίας, τη διάρκεια αυτής, ή το μέγεθος της απαιτούμενης έκτασης (σε συσχετισμό με το δημοπρατούμενο Έργο).
Ανάλογα με τα παραπάνω παράγραφο ισχύουν και για τους χώρους προσωρινής απόθεσης υλικών κάθε είδους.
- 6.8** Αν κατά τη διάρκεια εκτέλεσης της Σύμβασης απαιτηθεί η λήψη επειγόντων μέτρων για την πρόληψη ατυχήματος ή καταστροφής ή τη διασφάλιση έπειτα από τέτοιο συμβάν, ο Ανάδοχος είναι υπεύθυνος να εκτελέσει οτιδήποτε είναι αναγκαίο προς αυτή την κατεύθυνση. Χωρίς να περιορίζεται αυτή η υποχρέωση, η Επίβλεψη διατηρεί το δικαίωμα να δίδει εντολές για την εκτέλεση των αναγκαίων εργασιών.
Αν ο Ανάδοχος φανεί απρόθυμος ή ανίκανος να λάβει τα αναγκαία μέτρα, η Επίβλεψη έχει το δικαίωμα αλλά και την υποχρέωση να εκτελέσει τις σχετικές εργασίες με άλλο πρόσφορο τρόπο σε βάρος και δια λογαριασμό του.
- 6.9** Ο Ανάδοχος έχει την υποχρέωση, να μεριμνά και λαμβάνει με δική του δαπάνη όλες τις προφυλάξεις και τα αναγκαία μέτρα για την προφύλαξη των ομόρων ιδιοκτησιών, προκειμένου να αποφευχθούν οποιεσδήποτε οχλήσεις σ' αυτές. Οφείλει επίσης, να ασφαλίσει τον Κύριο του Έργου έναντι οποιασδήποτε οικονομικής απαίτησης των ιδιοκτητών των παρακειμένων ιδιοκτησιών ή ενοίκων τους.
Η πιο πάνω υποχρέωση του Αναδόχου εκτείνεται σ' όλες τις περιοχές όπου εκτελούνται εργασίες, όπως λ.χ. άκρα Έργου, εργοτάξιο, λατομεία, δανειοθάλαμοι, χώροι απόθεσης, δρόμοι που χρησιμοποιούνται κλπ.
- 6.10** Σε περίπτωση ζημιάς, απώλειας ή βλάβης, που αφορά το έργο ή τμήμα αυτού ή τις βοηθητικές εργασίες (προεργασίες κ.λ.π.) από οποιαδήποτε αιτία και αν προέρχεται, εκτός αν αυτή οφείλεται στον εργοδότη ή από ανώτερη βία του τελευταίου εδαφίου της παρ. 1 του άρθρου 157 του Ν. 4412/2016, ο ανάδοχος είναι υπεύθυνος για την επαναφορά με δαπάνες του.
- 6.11** Για περίπτωση βλάβης του έργου από ανώτερη βία, έχουν εφαρμογή οι σχετικές διατάξεις των παρ. 4,5,6,7 και 8 του άρθρου 157 του Ν. 4412/2016.
- 6.12** Ο ανάδοχος υποχρεώνεται να φυλάσσει με δαπάνη του τα παραδιδόμενα από τον κύριο του έργου προς χρήση ή ενσωμάτωση μηχανήματα εργαλεία υλικά κ.λ.π. Όλες οι απαιτούμενες προσωρινές εγκαταστάσεις (υπόστεγα

αποθήκευσης θάλαμοι διαμονής, εργαστήρια, γραφεία κ.λ.π.) για την εκτέλεση των εργασιών της εργολαβίας θα ανεγερθούν με μέρηματα δαπάνη και ευθύνη του αναδόχου, σε θέσεις επιτρεπόμενες από την Υπηρεσία και τις λοιπές αρμόδιες αρχές.

- 6.13** Ο ανάδοχος υποχρεώνεται με δαπάνες του και πριν από την παράδοση προς χρήση κάθε τμήματος του έργου, καθώς και μετά την περαίωση ολόκληρου του έργου, να αφαιρέσει και απομακρύνει από τους χώρους γύρω από το έργο και γενικά από το εργοτάξιο, κάθε απαιτηθείσα προσωρινή εγκατάσταση προβλεπομένη από την προηγούμενη παράγραφο, τα απορρίμματα, τα εργαλεία και ικρίωματα μηχανήματα υλικά πλεονάζοντα χρήσιμα ή άχρηστα προσωρινές εγκαταστάσεις μηχανημάτων κ.λ.π. να καταστρέψει κάθε βοηθητικό έργο κ.λ.π. το οποίο θα υποδειχθεί από την Υπηρεσία σαν άχρηστο ή επιζήμιο για τη μετέπειτα λειτουργία του έργου, να παραδώσει δε τελείως καθαρές τόσο τις κατασκευές όσο και τους πέριξ χώρους του εργοταξίου και γενικά να μεριμνήσει για κάθε τι που απαιτείται για την παράδοση του έργου και την εύρυθμη λειτουργία του σύμφωνα με τους όρους της Σύμβασης ή των προδιαγραφών της παρούσας.
- 6.14** Επίσης, ο ανάδοχος υποχρεώνεται να προβαίνει, όταν δεν υπάρχει λόγος, κατά την κρίση της Υπηρεσίας και στην άρση (καθαίρεση, αποκόμιση κ.λ.π.) κάθε προστατευτικής κατασκευής, που κατασκευάστηκε για την εκτέλεση του έργου (εργασιών και παραγωγής υλικών) ή επιβλήθηκε από οποιοδήποτε λόγο προς αποφυγή κάθε φύσης ζημιών, φθορών ατυχημάτων κ.λ.π. σε ιδιοκτησίες, οικοδομές, δέντρα, κοινωφελείς εγκαταστάσεις και κάθε φύσης έργο, καθώς και απομάκρυνση περιφραγμάτων των εργοταξίων.
- 6.15** Εάν μέσα σε 10 ημέρες από την έγγραφη υπόμνηση από την Δ/νουσα Υπηρεσία δεν προβεί στην έναρξη και μέσα σε εύλογη προθεσμία περαίωση των παραπάνω εργασιών, αυτές εκτελούνται σε βάρος του αναδόχου και εκπίπτει η δαπάνη αυξημένη κατά εκατό τοις εκατό από την πρώτη πληρωμή, ενώ δεν βεβαιώνεται και η εμπρόθεσμη εκτέλεση του έργου για το λόγο αυτό.
- 6.16** Ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να κατασκευάσει και λειτουργήσει με ίδιας δαπάνες χώρους αποθήκευσης υλικών και χώρους στάθμευσης των μηχανημάτων, που είναι απαραίτητα για την κατασκευή του Έργου, τους οποίους θα απομακρύνει μετά την αποπεράτωση του Έργου
- 6.17** Ο Ανάδοχος με δική του ευθύνη, φροντίδα και δαπάνη θα εξασφαλίσει από τη ΔΕΗ τις ποσότητες ενέργειας που είναι απαραίτητες για τη λειτουργία του εργοταξίου. Ο Ανάδοχος παράλληλα θα φροντίσει, επίσης, να έχει στο εργοτάξιο τις κατάλληλες εγκαταστάσεις, για προσωρινή παροχή ηλεκτρικής ενέργειας, είτε για την περίπτωση καθυστέρησης των αναγκαίων εργασιών της ΔΕΗ για την εξασφάλιση της ενέργειας από το εθνικό δίκτυο, είτε για τις περιπτώσεις που το δίκτυο υποστεί βλάβη ή υπάρξουν διακοπές στην παροχή ενέργειας κατά τη διάρκεια της κατασκευής των έργων. Οι βοηθητικές εγκαταστάσεις θα καλύπτουν τουλάχιστον τον ηλεκτροφωτισμό του εργοταξίου, τα μέτρα ασφαλείας και την τροφοδότηση των γραφείων της Επίβλεψης και του Αναδόχου. Ο Ανάδοχος υποχρεούται να προβεί σε όλες τις απαραίτητες ενέργειες και να καταβάλει όλες τις σχετικές δαπάνες για την εγκατάσταση των κατάλληλων υποσταθμών και την κατασκευή των απαραίτητων δικτύων για την μεταφορά και διανομή του ηλεκτρικού ρεύματος που θα χρειασθεί για τις εργασίες του, από τα σημεία παροχής στα σημεία χρήσης.
- 6.18** Ο Ανάδοχος υποχρεώνεται με δαπάνες του, από της έναρξης του έργου, να κατασκευάσει και τοποθετήσει σε κατάλληλη θέση, ευμεγέθη πινακίδα με τα στοιχεία του έργου (Ιδιοκτήτες, τίτλος έργου, Επιβλέποντες Μηχανικοί, Ανάδοχος του έργου, προϋπολογισμός κλπ.). Η μορφή, το μέγεθος και τα στοιχεία (εγγραφές, υπερβολάβοι κλπ) υπόκεινται στην έγκριση της Διευθύνουσας Υπηρεσίας.
- 6.19** Δεν επιτρέπεται η τοποθέτηση ή ανάρτηση κάθε είδους διαφήμισης.
- 6.20** Απαγορεύεται αυστηρά στον Ανάδοχο να προβαίνει χωρίς προηγούμενη έγγραφη έγκριση της Υπηρεσίας σε οποιαδήποτε ανακοίνωση, ή δημοσίευση σχετικά με το Έργο ή τμήμα του Έργου.
- 6.21** Χωρίς στο παραμικρό να μειώνεται η ευθύνη του Αναδόχου για την ικανοποίηση των όρων αυτού του Άρθρου, η Υπηρεσία Επίβλεψης διατηρεί το δικαίωμα να συμπληρώνει ενέργειες του Αναδόχου, αν τούτο απαιτείται, σε βάρος και για λογαριασμό του. Η Υπηρεσία μπορεί να ασκήσει το δικαίωμα αυτό όταν ο Ανάδοχος αμελήσει ή αποδειχθεί ανίκανος να ικανοποιήσει τις απαιτήσεις αυτού του Άρθρου. Πέρα του καταλογισμού των σχετικών δαπανών για την περίπτωση εκτέλεσης εργασιών/ ενεργειών από την Υπηρεσία, η μη ικανοποίηση των όρων του παρόντος Άρθρου συνιστά αντισυμβατική συμπεριφορά του Αναδόχου και επισύρει την εφαρμογή συμβατικών κυρώσεων, μία από τις οποίες είναι η επιβολή προστίμου(ων).
- 6.22** Ρητά καθορίζεται ότι, ανεξάρτητα από όλα τα παραπάνω, ο Ανάδοχος παραμένει μόνος και αποκλειστικά υπεύθυνος για την ασφάλεια των εργαζομένων για την κατασκευή του Έργου και είναι δική του ευθύνη η λήψη των ενδεδειγμένων μέτρων ασφαλείας και η τήρηση των σχετικών κανονισμών.

Άρθρο 7ο: Απαιτούμενα μέτρα ασφάλειας και υγείας στο εργοτάξιο*.

7.1 Ο ανάδοχος έχει την υποχρέωση για την τήρηση των διατάξεων της εργατικής νομοθεσίας, των διατάξεων και κανονισμών για την πρόληψη ατυχημάτων στο προσωπικό του, ή στο προσωπικό του φορέα του έργου, ή σε οποιονδήποτε τρίτο, ώστε να εξαλειφονται ή να ελαχιστοποιούνται οι κίνδυνοι ατυχημάτων ή επαγγελματικών ασθενειών κατά την φάση κατασκευής του έργου : ΠΔ 305/96 (αρ. 7-9), Ν.3669/08 (αρ. 37 παρ.7), Ν. 3850/10** (αρ. 42).

7.2 Στα πλαίσια της ευθύνης του, ο ανάδοχος υποχρεούται :

α. Να εκπονεί κάθε σχετική μελέτη (στατική ικριωμάτων, μελέτη προσωρινής σήμανσης έργων κλπ.) και να λαμβάνει όλα τα σχετικά μέτρα Ν.4412/2016 (αρθ. 138 παρ.7).

β. Να λαμβάνει μέτρα προστασίας σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία στο Σχέδιο Ασφάλειας και Υγείας (ΣΑΥ), όπως αυτό ρυθμίζεται με τις αποφάσεις του (τ.) ΥΠΕΧΩΔΕ : ΔΙΠΑΔ/οικ.177/2-3-01, ΔΕΕΠΠ/85/14-5-01 και ΔΙΠΑΔ/οικ889/27-11-02, στο χρονοδιάγραμμα των εργασιών, καθώς και τις ενδεχόμενες τροποποιήσεις ή άλλες αναγκαίες αναπροσαρμογές των μελετών κατά τη φάση της μελέτης και της κατασκευής του έργου : Ν.3669/08 (αρ. 37 παρ.8 και αρ.182).

γ. Να επιβλέπει ανελλιπώς την ορθή εφαρμογή των μέτρων ασφάλειας και υγείας των εργαζομένων, να τους ενημερώνει / εκπαιδεύει για την αναγκαιότητα της τήρησης των μέτρων αυτών κατά την εργασία, να ζητά τη γνώμη τους και να διευκολύνει τη συμμετοχή τους σε ζητήματα ασφάλειας και υγείας : ΠΔ 1073/81 (αρ. 111), ΠΔ 305/96 (αρ.10,11), Ν.3850/10 (αρ. 42- 49).

Για την σωστή εφαρμογή της παρ.γ στους αλλοδαπούς εργαζόμενους, είναι αυτονόητο ότι η γνώση από αυτούς της ελληνικής γλώσσας κρίνεται απαραίτητη ώστε να μπορούν να κατανοούν την αναγκαιότητα και τον τρόπο εφαρμογής των μέτρων ασφάλειας και υγείας (εκτός ειδικών περιπτώσεων όπου τμήμα ή όλο το έργο έχει αναλάβει να κατασκευάσει ξένη εξειδικευμένη εταιρεία).

7.3 Σύμφωνα με τα προαναφερόμενα της παρ. 2, ο ανάδοχος υποχρεούται να τηρεί τα ακόλουθα :

7.3.1 Εκ των προτέρων γνωστοποίηση - Σχέδιο Ασφάλειας Υγείας (ΣΑΥ)- Φάκελος Ασφάλειας Υγείας (ΦΑΥ) και συγκεκριμένα :

α. Να διαβιβάσει στην αρμόδια επιθεώρηση εργασίας πριν από την έναρξη των εργασιών, την εκ των προτέρων γνωστοποίηση, προκειμένου για εργοτάξιο με προβλεπόμενη διάρκεια εργασιών που θα υπερβαίνει τις 30 εργάσιμες ημέρες και στο οποίο θα ασχολούνται ταυτόχρονα περισσότεροι από 20 εργαζόμενοι ή ο προβλεπόμενος όγκος εργασίας θα υπερβαίνει τα 500 ημερομίσθια: ΠΔ 305/96 (αρ 3 παρ. 12 και 13). Η γνωστοποίηση καταρτίζεται σύμφωνα με το παράρτημα ΙΙΙ του άρθρου 12 του ΠΔ 305/96.

β. Να ακολουθήσει τις υποδείξεις / προβλέψεις των ΣΑΥ-ΦΑΥ τα οποία αποτελούν τμήμα της τεχνικής μελέτης του έργου (οριστικής ή εφαρμογής) σύμφωνα με το Π.Δ. 305/96 (αρ.3 παρ.8) και την ΥΑ ΔΕΕΠΠ/οικ/85/2001 του (τ.) ΥΠΕΧΩΔΕ η οποία ενσωματώθηκε στο Ν.4412/2016 (αρ. 138 παρ.8).

---

* Η έννοια του εργοταξίου ορίζεται στο άρθρο 2 παρ.1 σε συνδυασμό με το παράρτημα Ι του άρθρου 12 του ΠΔ 305/96.

** Ο Ν.3850/10 Κύρωση του Κώδικα νόμων για την υγεία και την ασφάλεια των εργαζομένων αρ. δεύτερο, καταργεί διατάξεις που ρυθμίζονται από αυτόν όπως διατάξεις των : Ν.1568/85, ΠΔ 294/88, ΠΔ 17/96, κλπ.

γ. Να αναπτύξει, να προσαρμόσει και να συμπληρώσει τα ΣΑΥ-ΦΑΥ της μελέτης (τυχόν παραλήψεις που θα διαπιστώσει ο ίδιος ή που θα του ζητηθούν από την Υπηρεσία), σύμφωνα με την μεθοδολογία που θα εφαρμόσει στο έργο ανάλογα με την κατασκευαστική του δυσκολία, τις

ιδιαιτερότητές του, κλπ (μέθοδος κατασκευής, ταυτόχρονη εκτέλεση φάσεων εργασιών, πολιτική ασφάλειας, οργάνωση, εξοπλισμός, κλπ).

δ. Να αναπροσαρμόσει τα ΣΑΥ-ΦΑΥ ώστε να περιληφθούν σε αυτά εργασίες που θα προκύψουν λόγω τροποποίησης της εγκεκριμένης μελέτης και για τις οποίες θα απαιτηθούν τα προβλεπόμενα από την ισχύουσα νομοθεσία, μέτρα ασφάλειας και υγείας : ΠΔ 305/96 (αρ. 3 παρ.9) και ΥΑ ΔΙΠΑΔ/οικ/889/2002 (παρ.2.9) του (τ.) ΥΠΕΧΩΔΕ η οποία ενσωματώθηκε στο Ν.4412/2016 (αρ. 138 παρ.8).

ε. Να τηρήσει τα ΣΑΥ-ΦΑΥ στο εργοτάξιο, κατά την εκτέλεση του έργου : ΠΔ 305/96 (αρ. 3 παρ.10) και ΥΑ ΔΙΠΑΔ/οικ/889/2002 (παρ.2.9Δ) του (τ.)ΥΠΕΧΩΔΕ και να τα έχει στη διάθεση των ελεγκτικών αρχών.

στ. Συμπληρωματικές αναφορές στο Σχέδιο Ασφάλειας Υγείας (ΣΑΥ) και στο Φάκελο Ασφάλειας Υγείας (ΦΑΥ).

Το ΣΑΥ αποσκοπεί στην πρόληψη και στον περιορισμό των κινδύνων για τους εργαζόμενους και για τα άλλα εμπλεκόμενα μέρη που παρευρίσκονται στο εργοτάξιο κατά τη διάρκεια κατασκευής του έργου.

Αντίστοιχα ο ΦΑΥ αποσκοπεί στην πρόληψη και στον περιορισμό των κινδύνων για όσους μελλοντικά ασχοληθούν με τη συντήρηση ή την επισκευή του έργου.

1)Το περιεχόμενο του ΣΑΥ και του ΦΑΥ αναφέρεται στο ΠΔ 305/96 (αρ.3 παρ.5-7) και στις ΥΑ : ΔΙΠΑΔ/οικ/177/2001 (αρ.3) και ΔΙΠΑΔ/οικ/889/2002 (παρ.2.9) του (τ.) ΥΠΕΧΩΔΕ οι οποίες ενσωματώθηκαν στο Ν.3669/08 (αρ. 37 και 182).

2)Η υποχρέωση εκπόνησης ΣΑΥ προβλέπεται σύμφωνα με το ΠΔ 305/96 (αρ. 3 παρ.4), όταν :

α. Απαιτείται Συντονιστής στη φάση της μελέτης, δηλ. όταν θα απασχοληθούν περισσότερα του ενός συνεργεία στην κατασκευή.

β. Οι εργασίες που πρόκειται να εκτελεστούν ενέχουν ιδιαίτερους κινδύνους : Π.Δ.305/96 (αρθ.12 παράρτημα ΙΙ).

γ. Απαιτείται εκ των προτέρων γνωστοποίηση στην αρμόδια επιθεώρηση εργασίας.

δ. Για την έναρξη των οικοδομικών εργασιών, επιβάλλεται με ευθύνη του κυρίου ή του έχοντος νόμιμο δικαίωμα: θεώρηση του σχεδίου και του φακέλου ασφάλειας και υγείας (ΣΑΥ,ΦΑΥ) του έργου από την αρμόδια Επιθεώρηση Εργασίας σύμφωνα με το άρθρο 7 παρ.1 εδάφιο α' του Ν 4030/2011 (ΦΕΚ 249/Α/25-11- 2011) και την αρ. πρωτ. 10201/27-3-2012 εγκύκλιο του Ειδ. Γραμματέα του Σ.ΕΠ.Ε.

3)Ο ΦΑΥ καθιερώνεται ως απαραίτητο στοιχείο για την προσωρινή και την οριστική παραλαβή κάθε Δημόσιου Έργου : ΥΑ ΔΕΕΠΠ/οικ. 433/2000 του (τ.) ΥΠΕΧΩΔΕ, η οποία ενσωματώθηκε στο Ν.3669/08 αρ. (73 και 75).

4)Μετά την αποπεράτωση του έργου, ο ΦΑΥ φυλάσσεται με ευθύνη του Κυρίου του Έργου και το συνοδεύει καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής του : ΠΔ 305/96 (αρ. 3 παρ.11) και ΥΑ ΔΙΠΑΔ/οικ/889/2002 (παρ.2.9Δ) του (τ.) ΥΠΕΧΩΔΕ.

5)Διευκρινίσεις σχετικά με την εκπόνηση του ΣΑΥ και την κατάρτιση του ΦΑΥ περιλαμβάνονται στην ΕΓΚΥΚΛΙΟ 6 με αρ. πρωτ. ΔΙΠΑΔ/οικ/215/31-3-2008 του (τ.) ΥΠΕΧΩΔΕ.

7.3.2 Ανάθεση καθηκόντων σε τεχνικό ασφαλείας, γιατρό εργασίας - τήρηση στοιχείων ασφαλείας και υγείας

Ο ανάδοχος υποχρεούται :

α. Να αναθέσει καθήκοντα τεχνικού ασφαλείας αν στο έργο απασχολήσει λιγότερους από 50 εργαζόμενους σύμφωνα με το Ν. 3850/10 (αρ.8 παρ.1 και αρ.12 παρ.4).

β. Να αναθέσει καθήκοντα τεχνικού ασφαλείας και ιατρού εργασίας, αν απασχολήσει στο έργο 50 και άνω εργαζόμενους, σύμφωνα με το Ν.3850/10 (αρ.8 παρ.2 και αρ. 4 έως β. 25).

γ. Τα παραπάνω καθήκοντα μπορεί να ανατεθούν σε εργαζόμενους στην επιχείρηση ή σε άτομα εκτός της επιχείρησης ή να συναφθεί σύμβαση με τις Εξωτερικές Υπηρεσίες Προστασίας και Πρόληψης ή να συνδυαστούν αυτές οι δυνατότητες.

Η ανάθεση καθηκόντων σε άτομα εντός της επιχείρησης γίνεται εγγράφως από τον ανάδοχο και αντίγραφο της κοινοποιείται στην τοπική Επιθεώρηση Εργασίας, συνοδεύεται δε απαραίτητα από αντίστοιχη δήλωση αποδοχής : Ν.3850/10 (αρ.9).

δ. Στα πλαίσια των υποχρεώσεων του αναδόχου καθώς και των : τεχνικού ασφαλείας και ιατρού εργασίας, εντάσσεται και η υποχρεωτική τήρηση στο εργοτάξιο, των ακόλουθων στοιχείων :

1. Γραπτή εκτίμηση προς τον ανάδοχο, από τους τεχνικό ασφαλείας και ιατρό εργασίας, των υφισταμένων κατά την εργασία κινδύνων για την ασφάλεια και την υγεία, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που αφορούν ομάδες εργαζομένων που εκτίθενται σε ιδιαίτερους κινδύνους Ν.3850/10 (αρ.43 παρ. 1 α και παρ.3-8).

2. Βιβλίο υποδείξεων τεχνικού ασφαλείας και γιατρού εργασίας στο οποίο θα αναγράφουν τις υποδείξεις τους ο Τεχνικός ασφαλείας και ο γιατρός εργασίας Ν.3850/10 (αρ.14 παρ.1 και αρ.17 παρ.1).

Ο ανάδοχος υποχρεούται να λαμβάνει ενυπόγραφα γνώση των υποδείξεων αυτών.

Το βιβλίο υποδείξεων τεχνικού ασφαλείας και γιατρού εργασίας σελιδομετρείται και θεωρείται από την αρμόδια επιθεώρηση εργασίας.

Αν ο ανάδοχος διαφωνεί με τις γραπτές υποδείξεις και συμβουλές του τεχνικού ή του ιατρού εργασίας (Ν 3850/10 αρ.20 παρ.4), οφείλει να αιτιολογεί τις απόψεις του και να τις κοινοποιεί και στην Επιτροπή Υγείας και Ασφάλειας (Ε.Υ.Α.Ε) ή στον εκπρόσωπο των εργαζομένων των οποίων η σύσταση και οι αρμοδιότητες προβλέπονται από τα άρθρα 4 και 5 του Ν.3850/10.

Σε περίπτωση διαφωνίας η διαφορά επιλύεται από τον επιθεωρητή εργασίας και μόνο.

3. Βιβλίο ατυχημάτων στο οποίο θα περιγράφεται η αιτία και η περιγραφή του ατυχήματος και να το θέτει στη διάθεση των αρμόδιων αρχών Ν.3850/10 (αρ.43 παρ.2β).

Τα μέτρα που λαμβάνονται για την αποτροπή επανάληψης παρόμοιων ατυχημάτων, καταχωρούνται στο βιβλίο υποδείξεων τεχνικού ασφαλείας.

Ο ανάδοχος οφείλει να αναγγέλλει στις αρμόδιες επιθεωρήσεις εργασίας, στις πλησιέστερες αστυνομικές αρχές και στις αρμόδιες υπηρεσίες του ασφαλιστικού οργανισμού στον οποίο υπάγεται ο εργαζόμενος όλα τα εργατικά ατυχήματα εντός 24 ωρών και εφόσον πρόκειται περί σοβαρού τραυματισμού ή θανάτου, να τηρεί αμετάβλητα όλα τα στοιχεία που δύναται να χρησιμεύσουν για εξακρίβωση των αιτιών του ατυχήματος Ν.3850/10 (αρ.43 παρ.2α).

4. Κατάλογο των εργατικών ατυχημάτων που είχαν ως συνέπεια για τον εργαζόμενο ανικανότητα εργασίας μεγαλύτερη των τριών εργάσιμων ημερών Ν.3850/10 (αρ.43 παρ.2γ).

5. Ιατρικό φάκελο κάθε εργαζόμενου Ν 3850/10 (αρ.18 παρ.9).

7.3.3 Ημερολόγιο Μέτρων Ασφάλειας (ΗΜΑ)

Ο ανάδοχος υποχρεούται να τηρεί στο εργοτάξιο Ημερολόγιο Μέτρων Ασφάλειας (ΗΜΑ), όταν απαιτείται εκ των προτέρων γνωστοποίηση στην αρμόδια επιθεώρηση εργασίας, πριν την έναρξη των εργασιών στο εργοτάξιο σύμφωνα με το ΠΔ 305/96 (αρ.3 παρ.14) σε συνδυασμό με την Υ.Α 130646/1984 του (τ.) Υπουργείου Εργασίας.

Το ΗΜΑ θεωρείται, σύμφωνα με την παραπάνω Υ.Α, από τις κατά τόπους Δ/νσεις, Τμήματα ή Γραφεία Επιθεώρησης Εργασίας και συμπληρώνεται από τους επιβλέποντες μηχανικούς του αναδόχου και της Δ/νσας Υπηρεσίας, από τους υπόχρεους για την διενέργεια των τακτικών ελέγχων ή δοκιμών για ό,τι αφορά τα αποτελέσματα των ελέγχων ή δοκιμών, από το αρμόδιο όργανο ελέγχου όπως ο επιθεωρητής εργασίας, κλπ : ΠΔ 1073/81 (αρ.113), Ν.1396/83 (αρ. 8) και την Εγκύκλιο 27 του (τ.) ΥΠΕΧΩΔΕ με αρ.πρωτ. ΔΕΕΠΠ/208 /12-9-2003.

7.3.4 Συσχετισμός Σχεδίου Ασφάλειας Υγείας (ΣΑΥ) και Ημερολογίου Μέτρων Ασφάλειας (ΗΜΑ)

Για την πιστή εφαρμογή του Σ ΑΥ κατά την εξέλιξη του έργου, πρέπει αυτό να συσχετίζεται με το Η Μ Α.

Στα πλαίσια του συσχετισμού αυτού, να σημειώνεται στο Η.Μ.Α. κάθε αναθεώρηση και εμπλουτισμός του ΣΑΥ και επίσης σε ειδική στήλη του, να γίνεται παραπομπή των αναγραφόμενων υποδείξεων / διαπιστώσεων στην αντίστοιχη σελίδα του ΣΑΥ.

Με τον τρόπο αυτό διευκολύνεται και επιτυγχάνεται ο στόχος της πρόληψης του ατυχήματος.

7.4 Απαιτούμενα μέτρα ασφαλείας και υγείας κατά την εκτέλεση όλων των εργασιών στο εργοτάξιο.

7.4.1 Προετοιμασία εργοταξίου - Μέτρα Ατομικής Προστασίας (ΜΑΠ)

Ο ανάδοχος υποχρεούται να τηρεί στο εργοτάξιο, κατά την εκτέλεση όλων των εργασιών, τα παρακάτω μέτρα ασφάλειας και υγείας :

α. Την ευκρινή και εμφανή σήμανση και περιφράξη του περιβάλλοντα χώρου του εργοταξίου με ιδιαίτερη προσοχή στη σήμανση και περιφράξη των επικίνδυνων θέσεων : ΠΔ 105/95, ΠΔ 305//96 (αρ.12 παραρτ. IV μέρος Α, παρ. 18.1).

β. Τον εντοπισμό και τον έλεγχο προϋπαρχουσών της έναρξης λειτουργίας του εργοταξίου ηλεκτρικών εγκαταστάσεων και εκτροπή τυχόν υπαρχόντων εναερίων ηλεκτροφόρων αγωγών έξω από το εργοτάξιο, ώστε να παρέχεται προστασία στους εργαζόμενους από τον κίνδυνο ηλεκτροπληξίας : ΠΔ 1073/81 (αρ.75-79), ΠΔ 305/96 (αρ.12 παραρτ. IV μέρος Β, τμήμα ΙΙ, παρ.2).

γ. Τη σήμανση των εγκαταστάσεων με ειδικούς κινδύνους (αγωγοί ατμών θερμών, υγρών ή αερίων κλπ) και τα απαιτούμενα μέτρα προστασίας των εργαζομένων από τους κινδύνους των εγκαταστάσεων αυτών : ΠΔ 1073/81 (αρ.92 - 95), ΠΔ 305/96 (αρ.12, παραρτ. IV μέρος Α, παρ.6).

δ. Τη λήψη μέτρων αντιμετώπισης εκτάκτων καταστάσεων όπως: κατάρτιση σχεδίου διαφυγής - διάσωσης και εξόδων κινδύνου, πυρασφάλεια, εκκένωση χώρων από τους εργαζόμενους, πρόληψη - αντιμετώπιση πυρκαγιών & επικίνδυνων εκρήξεων ή αναθυμιάσεων, ύπαρξη πυροσβεστήρων, κλπ.: ΠΔ 1073/81 (αρ. 92-96), ΠΔ 305/96 (αρ.12, παραρτ. IV μέρος Α, παρ.3, 4, 8-10), Ν.3850/10 (αρ.30, 32, 45).

ε. Την εξασφάλιση παροχής πρώτων βοηθειών, χώρων υγιεινής και υγειονομικού εξοπλισμού (ύπαρξη χώρων πρώτων βοηθειών, φαρμακείου, αποχωρητηρίων, νιπτήρων, κλπ) : ΠΔ 1073/81 (αρ.109,110), Ν.1430/84 (αρ.17,18), ΠΔ 305/96 (αρ.12 παραρτ. IV μέρος Α, παρ.13, 14).

στ. Την εξασφάλιση της δωρεάν χορήγησης Μέσων Ατομικής Προστασίας (ΜΑΠ) στους εργαζόμενους όπως : προστατευτικά κράνη, μπότες ασφαλείας, φωσφορίζοντα γιλέκα, ολόσωμες ζώνες ασφαλείας, γυαλιά, κλπ, εφόσον τους ενημερώσει εκ των προτέρων σχετικά με τους κινδύνους από τους οποίους τους προστατεύει ο εξοπλισμός αυτός και τους δώσει σαφείς οδηγίες για τη χρήση του: Π.Δ. 1073/81(αρ.102-108), Ν.1430/84 (αρ.16-18), ΚΥΑ Β.4373/1205/93 και οίτροποπ. αυτής ΚΥΑ 8881/94 και Υ.Α. οικ.Β.5261/190/97, Π.Δ. 396/94, Π.Δ. 305/96 (αρ.9,παρ.γ).

7.4.2 Εργοταξιακή σήμανση – σηματοδότηση, συστήματα ασφαλείας, φόρτωση - εκφόρτωση – εναπόθεση υλικών, θόρυβος, φυσικοί, χημικοί παράγοντες κλπ

Ο ανάδοχος υποχρεούται:

α. Να προβεί στην κατάλληλη σήμανση και σηματοδότηση, με σκοπό την ασφαλή διέλευση των πεζών και των οχημάτων από την περιοχική κατασκευής του έργου, σύμφωνα με :

Την Υ.Α αριθ. ΔΜΕΟ/Ο/613/16-2-2011 του τ.ΥΠΥΜΕΔΙ:

«Οδηγίες Σήμανσης Εκτελούμενων Έργων» (ΟΜΟΕ-ΣΕΕΟ, τεύχος 7)

Τη ΚΥΑ αριθ.6952/14-2-2011 του τ.ΥΠΕΚΑ και τ.ΥΠΥΜΕΔΙ «Υποχρεώσεις και μέτρα για την ασφαλή διέλευση των πεζών κατά την εκτέλεση εργασιών σε κοινόχρηστους χώρους πόλεων και οικισμών που προορίζονται για την κυκλοφορία πεζών »

Τις διατάξεις του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας : Ν.2696/99 (αρ. 9 – 11 και αρ.52) και την τροπ. αυτού: Ν.3542/07 (αρ. 7-9 και αρ.46).

β. Να τηρεί τις απαιτήσεις ασφαλείας που αφορούν σε εργασίες εναπόθεσης υλικών στις οδούς, κατάληψης τμήματος οδού και πεζοδρομίου: Ν. 2696/99 (αρ. 47 , 48) και η τροπ. αυτού: Ν. 3542/07 (αρ.43,44).

γ. Να συντηρεί και να ελέγχει τακτικά τη λειτουργία των συστημάτων ασφαλείας και να τηρεί τις απαιτήσεις ασφαλείας των ηλεκτρικών εγκαταστάσεων, των φορητών ηλεκτρικών συσκευών, των κινητών προβολέων, των καλωδίων τροφοδοσίας, των εγκαταστάσεων φωτισμού εργοταξίου, κλπ : ΠΔ 1073/81 (αρ.75-84), ΠΔ 305/96 (αρ.8.δ και αρ.12,παραρτ.ΙVμέρος Α, παρ.2), Ν.3850/10 (αρ. 31,35).

δ. Να προβεί στα απαραίτητα μέτρα ασφάλειας που αφορούν σε εργασίες φόρτωσης, εκφόρτωσης, αποθήκευσης, στοιβασής, ρίψης και μεταφοράς υλικών και άλλων στοιχείων: ΠΔ 216/78, ΠΔ 1073/81 (αρ.85-91), ΚΥΑ 8243/1113/91 (αρ.8), ΠΔ 305/96 [αρ. 8 (γ, ε, στ, ζ) και αρ.12 παραρτ. IV μέρος Α παρ.11 και. μέρος Β τμήμα ΙΙ παρ.4], Ν.2696/99 (αρ.32) και η τροπ. αυτού : Ν. 3542/07 (αρ.30).

ε. Να τηρεί μέτρα προστασίας των εργαζομένων που αφορούν :

α) κραδασμούς : ΠΔ 176/05, β) θόρυβο : ΠΔ 85/91, ΠΔ 149/06, γ) προφυλάξεις της οσφυϊκής χώρας και της ράχης από χειρωνακτική διακίνηση φορτίων : ΠΔ 397/94, δ) προστασία από φυσικούς, χημικούς και βιολογικούς παράγοντες : Ν.3850/10 (άρ. 36-41), ΠΔ 82/10.

7.4.3 Μηχανήματα έργων / Εξοπλισμοί εργασίας-αποδεικτικά στοιχεία αυτών.

Οι εξοπλισμοί εργασίας χαρακτηρίζονται και κατατάσσονται ως μηχανήματα έργων ΠΔ 304/00 (αρ.2).

α. Ο ανάδοχος οφείλει να ελέγχει τη σωστή λειτουργία και τον χειρισμό των μηχανημάτων (χωματουργικών και διακίνησης υλικών), των ανυψωτικών μηχανημάτων, των οχημάτων, των εγκαταστάσεων, των μηχανών και του λοιπού εξοπλισμού εργασίας (ζώνες ασφαλείας με μηχανισμό ανόδου και καθόδου, κυλιόμενα ικριώματα, φορητές κλίμακες, κλπ) : ΠΔ 1073/81 (αρ.17, 45-74), Ν 1430/84 (αρ.11-15), ΠΔ 31/90, ΠΔ 499/91, ΠΔ 395/94 και οι τροπ. αυτού: ΠΔ

89/99, ΠΔ 304/00 και ΠΔ 155/04, ΠΔ 105/95 (παραρτ. ΙΧ), ΠΔ 305/96 (αρ.12 παραρτ.ΙV μέρος Β τμήμα ΙΙ παρ.7 - 9), ΚΥΑ 15085/593/03, ΚΥΑ αρ.Δ13ε/4800/03, ΠΔ 57/10, Ν.3850/10 (αρ. 34, 35).

β. Τα μηχανήματα έργων σύμφωνα με το ΠΔ 305/96 (αρ.12 παραρτ.ΙV, μέρος Β', τμήμα ΙΙ, παρ.7.4 και 8.5) και το ΠΔ 304/00 (αρ.2), πρέπει να συνοδεύονται από τα εξής στοιχεία :

1. Πινακίδες αριθμού κυκλοφορίας
2. Άδεια κυκλοφορίας
3. Αποδεικτικά στοιχεία ασφάλισης.
4. Αποδεικτικά πληρωμής τελών κυκλοφορίας (χρήσης)
5. Άδειες χειριστών μηχανημάτων σύμφωνα με το ΠΔ 305/96 (αρ.12, παραρτ. ΙV, μέρος Β', τμήμα ΙΙ, παρ. 8.1.γ και 8.2) και το ΠΔ 89/99 (παραρτ. ΙΙ,παρ.2.1). Σημειώνεται ότι η άδεια χειριστού μηχανήματος συνοδεύει τον χειριστή.
6. Βεβαίωση ασφαλούς λειτουργίας του εξοπλισμού εργασίας (ορθή συναρμολόγηση - εγκατάσταση, καλή λειτουργία) και αρχείο συντήρησης αυτού στο οποίο θα καταχωρούνται τα αποτελέσματα των ελέγχων σύμφωνα με το ΠΔ 89/99 (αρ. 4α παρ.3 και 6).
7. Πιστοποιητικό επανελέγχου ανυψωτικού μηχανήματος, οδηγίες χρήσης, συντήρησης και αντίστοιχο βιβλίο συντήρησης και ελέγχων αυτού σύμφωνα με την ΚΥΑ 15085/593/03 (αρ.3 και αρ.4. παρ.7).

7.5 Νομοθετήματα που περιέχουν πρόσθετα απαιτούμενα μέτρα ασφάλειας και υγείας στο εργοτάξιο, τα οποία τηρούνται κατά περίπτωση, ανάλογα με το είδος των εργασιών του εκτελούμενου έργου.

Ο ανάδοχος υποχρεούται να τηρεί στο εργοτάξιο, πέρα από τα προαναφερόμενα, πρόσθετα απαιτούμενα μέτρα ασφάλειας και υγείας, κατά περίπτωση, ανάλογα με το είδος των εργασιών του εκτελούμενου έργου.

Τα εν λόγω απαιτούμενα μέτρα αναφέρονται στα παρακάτω νομοθετήματα :

7.5.1 Κατεδαφίσεις :

Ν 495/76, ΠΔ 413/77, ΠΔ 1073/81 (αρ.18 -33, 104), ΚΥΑ 8243/1113/91 (αρ.7), ΥΑ 31245/93, Ν. 2168/93, ΠΔ 396/94 (αρ.9 παρ.4 παραρτ. ΙΙΙ), Υ.Α. 3009/2/21-γ/94, Υ.Α. 2254/230/Φ.6.9/94 και οι τροπ. αυτής : ΥΑ Φ.6.9/13370/1560/95 και ΥΑ Φ6.9/25068/1183/96, ΠΔ 305/96 (αρ. 12, παραρτ.ΙV μέρος Β τμήμα ΙΙ, παρ.11), ΚΥΑ 3329/89 και η τροπ. αυτής : Υ.Α. Φ.28/18787/1032/00, ΠΔ 455/95 και η τροπ. αυτού ΠΔ 2/06, ΠΔ 212/06,ΥΑ 21017/84/09.

7.5.2 Εκσκαφές (θεμελίων, τάφρων, φρεάτων, κλπ), Αντιστηρίξεις :

Ν. 495/76, ΠΔ 413/77, ΠΔ 1073/81 (αρ.2-17, 40-42), ΥΑ αρ. 3046/304/89 (αρ.8-ασφάλεια και αντοχή κτιρίων, παρ.4), ΚΥΑ 3329/89 και η τροπ. αυτής: ΥΑ Φ.28/18787/1032/00, Ν. 2168/93, ΠΔ 396/94 (αρ.9 παρ.4 παραρτ. ΙΙΙ), ΥΑ 3009/2/21-γ/94, ΥΑ 2254/230/Φ.6.9/94 και οι τροπ. αυτής: ΥΑ

Φ.6.9/13370/1560/95 και ΥΑ Φ6.9/25068/1183/96, ΠΔ 455/95 και η τροπ. αυτού : ΠΔ 2/06, ΠΔ 305/96 (αρ. 12, παραρτ. IV μέρος Β τμήμα ΙΙ παρ. 10).

7.5.3 Ικρίωματα και κλίμακες, Οδοί κυκλοφορίας – ζώνες κινδύνου, Εργασίες σε ύψος, Εργασίες σε στέγες.

Π.Δ.778/80, Π.Δ.1073/81 (αρ.34-44), Ν.1430/84 (αρ.7-10), ΚΥΑ 16440/Φ.10.4/445/93, ΠΔ 396/94 (αρ.9 παρ.4 παραρτ. ΙΙΙ), ΠΔ 155/04, ΠΔ 305/96 (αρ. 12, παραρτ.ΙV μέρος Α παρ.1, 10 και μέρος Β τμήμα ΙΙ παρ.4-6,14).

7.5.4 Εργασίες συγκόλλησης, οξυγονοκοπής & λοιπές θερμές εργασίες

ΠΔ 95/78, ΠΔ 1073/81 (αρ.96, 99, 104, 105), ΠΔ 70/90 (αρ.15), ΠΔ 396/94 (αρ.9 παρ.4 παραρτ. ΙΙΙ), Πυροσβεστική Διάταξη 7 Απόφ.7568 Φ.700.1/96, ΚΥΑ αρ.οικ.16289/330/99.

7.5.5 Κατασκευή δομικών έργων (κτίρια, γέφυρες, τοίχοι αντιστήριξης, δεξαμενές, κλπ.)

ΠΔ 778/80, ΠΔ 1073/81 (αρ.26- 33, αρ.98), ΥΑ 3046/304/89, ΠΔ 396/94 (αρ.9παρ.4 παραρτ. ΙΙΙ), ΠΔ 305/96 (αρ.12 παραρτ. IV μέρος Β τμήμα ΙΙ παρ. 12).

7.5.6 Προετοιμασία και διάνοξη σηράγγων και λοιπών υπογείων έργων.

(Σήραγγες κυκλοφορίας οχημάτων, αρδευτικές σήραγγες, υπόγειοι σταθμοί παραγωγής ενέργειας και εργασίες που εκτελούνται στα υπόγεια στεγασμένα τμήματα των οικοδομικών ή άλλης φύσης έργων και σε στάθμη χαμηλότερη των 6.00 μ. κάτω από την επιφάνεια της γης.)

Ν.495/76, ΠΔ 413/77, ΠΔ 225/89, ΚΥΑ 3329/89 και η τροπ. αυτής: ΥΑ Φ.28/18787/1032/00, Ν. 2168/93, ΠΔ 396/94 (αρ.9 παρ.4 παραρτ. ΙΙΙ), ΥΑ 2254/230/Φ.6.9/94 και οι τροπ. αυτής : ΥΑ Φ.6.9/13370/1560/95 και ΥΑ Φ6.9/25068/1183/96, ΥΑ 3009/2/21-γ/94, ΠΔ 455/95 και η τροπ. αυτού : ΠΔ 2/06, ΠΔ 305/96 (αρ.12 παραρτ. IV μέρος Β τμήμα ΙΙ παρ.10).

7.5.7 Καταδυτικές εργασίες σε λιμενικά έργα

(Υποθαλάσσιες εκσκαφές, διαμόρφωση πυθμένα θαλάσσης, κατασκευή προβλήτας κλπ με χρήση πλωτών ναυπηγημάτων και καταδυτικού συνεργείου.) ΠΔ 1073/81 (αρ.100), Ν 1430/84 (αρ.17), ΠΔ 396/94 (αρ.9 παρ.4 παραρτ.ΙΙΙ), ΥΑ 3131.1/20/95/95, ΠΔ 305/96 (αρ.12, παραρτ.ΙV μέρος Β τμήμα ΙΙ παρ.8.3 και παρ.13).

7.6 Ακολουθεί κατάλογος με τα νομοθετήματα και τις κανονιστικές διατάξεις που περιλαμβάνουν τα απαιτούμενα μέτρα ασφάλειας και υγείας στο εργοτάξιο.

**ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΝΟΜΟΘΕΤΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ:
«ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΕΤΡΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑΣ ΣΤΟ ΕΡΓΟΤΑΞΙΟ»**

<u>Α. ΝΟΜΟΙ</u>				
N. 495/76	ΦΕΚ 337/A/76	Π. Δ. 395/94	ΦΕΚ 220/A/94	
N. 1396/83	ΦΕΚ 126/A/83	Π. Δ. 396/94	ΦΕΚ 220/A/94	
N. 1430/84	ΦΕΚ 49/A/84	Π. Δ. 397/94	ΦΕΚ 221/A/94	
N. 2168/ 93	ΦΕΚ 147/A/93	Π. Δ. 105/95	ΦΕΚ 67/A/95	
N. 2696/99	ΦΕΚ 57/A/99	Π. Δ. 455/95	ΦΕΚ 268/A/95	
N. 3542/07	ΦΕΚ 50/A/07	Π. Δ. 305/96	ΦΕΚ 212/A/96	
N. 3669/08	ΦΕΚ 116/A/08	Π. Δ. 89/99	ΦΕΚ 94/A/99	
N. 3850/10	ΦΕΚ 84/A/10	Π. Δ. 304/00	ΦΕΚ 241/A/00	
N. 4030/12	ΦΕΚ 249/A/12	Π. Δ. 155/04	ΦΕΚ 121/A/04	
		Π. Δ. 176/05	ΦΕΚ 227/A/05	
		Π. Δ. 149/06	ΦΕΚ 159/A/06	
		Π. Δ. 2/06	ΦΕΚ 268/A/06	
		Π. Δ. 212/06	ΦΕΚ 212/A/06	
		Π. Δ. 82/10	ΦΕΚ 145/A/10	
		Π. Δ. 57/10	ΦΕΚ 97/A/10	
<u>Β. ΠΡΟΕΔΡΙΚΑ ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ</u>		<u>Γ. ΥΠΟΥΡΓΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ</u>		
Π. Δ. 413/77	ΦΕΚ 128/A/77	ΥΑ 130646/84	ΦΕΚ 154/B/84	
Π. Δ. 95/78	ΦΕΚ 20/A/78	ΚΥΑ 3329/89	ΦΕΚ 132/B/89	
Π. Δ. 216/78	ΦΕΚ 47/A/78	ΚΥΑ 8243/1113/91	ΦΕΚ 138/B/91	
Π. Δ. 778/80	ΦΕΚ 193/A/80	ΚΥΑ αρ.οικ.Β.4373/1205/	ΦΕΚ 187/B/93	
Π. Δ. 1073/81	ΦΕΚ 260/A/81	ΚΥΑ 16440/Φ.10π..4/44	ΦΕΚ 765/B/93	
Π. Δ. 225/89	ΦΕΚ 106/A/89			
Π. Δ. 31/90	ΦΕΚ 31/A/90			
Π. Δ. 70/90	ΦΕΚ 31/A/90			
Π. Δ. 85/91	ΦΕΚ 38/A/91			
Π. Δ. 499/91	ΦΕΚ 180/A/91			

<u>Γ. ΥΠΟΥΡΓΙΚΕΣ</u>	<u>ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ</u>	<u>Δ. ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ</u>	ΑΡ. ΠΡΩΤ. ΔΕΕΠ
ΚΥΑ αρ. 8881/94	ΦΕΚ450/Β/94	ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ 27/03	Π/208/12-9-03
ΥΑ αρ.οικ. 31245/93	ΦΕΚ 451/Β/93	ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ 6/08	ΑΡ.ΠΡΩΤ.ΔΙΠΑΔ/ οικ/215/31-3-08
ΥΑ 3009/2/21-γ/94	ΦΕΚ301/Β/94	ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ Σ.ΕΠ.Ε	ΑΡ.ΠΡ. 10201/12 ΑΔΑ:Β4Λ1Λ-ΚΦΖ
ΥΑ 2254/230/Φ.6.9/94	ΦΕΚ73/Β/94		
ΥΑ 3131.1/20/95/95	ΦΕΚ978/Β/95		
ΥΑ Φ.6.9/13370/1560/95	ΦΕΚ677/Β/95		
ΥΑ Φ.6.9/25068/1183/96	ΦΕΚ1035/Β/96		
Υ.Α αρ.οικ.Β.5261/190/97	ΦΕΚ113/Β/97		
ΚΥΑ αρ.οικ.16289/330/99	ΦΕΚ987/Β/99		
ΚΥΑαρ.οικ.15085/593/03	ΦΕΚ 1186/Β/03		
ΚΥΑ αρ. Δ13ε/4800/03	ΦΕΚ708/Β/03		
ΚΥΑ αρ.6952/11	ΦΕΚ420/Β/11		
ΥΑ 3046/304/89	ΦΕΚ59/Δ/89		
ΥΑ Φ.28/18787/1032/00	ΦΕΚ 1035/Β/00		
ΥΑ αρ. οικ. 433/2000	ΦΕΚ 1176/Β/00		
ΥΑ ΔΕΕΠΠ/οικ/85/01	ΦΕΚ686/Β/01		
ΥΑ ΔΙΠΑΔ/οικ/177/01	ΦΕΚ266/Β/01		
ΥΑ ΔΙΠΑΔ/οικ/889/02	ΦΕΚ16/Β/03		
ΥΑ ΔΜΕΟ/Ο/613/11	ΦΕΚ905/Β/11		
ΥΑ 21017/84/09	ΦΕΚ 1287/Β/09		
Πυροσβεστική διάταξη 7, Απόφ. 7568.Φ.700.1/96	ΦΕΚ155/Β/96		

Άρθρο 8ο ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΕΚΤΕΛΟΥΜΕΝΕΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΥΠΗΡΕΣΙΑ Η ΑΠΟ ΑΛΛΟΥΣ ΑΝΑΔΟΧΟΥΣ. ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΦΘΟΡΩΝ κλπ. ΛΟΓΩ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ

- 8.1** Ο Ανάδοχος υποχρεώνεται να μην παρακωλύει την εκτέλεση εργασιών από Ο.Κ.Ω ή από άλλους εργολήπτες, που χρησιμοποιούνται από τον κύριο του έργου σε εργασίες μη περιλαμβανόμενες στη σύμβασή του και να διευκολύνει την εκτέλεση με τα απ' αυτόν χρησιμοποιούμενα μέσα, ρυθμίζοντας έτσι τη σειρά εκτέλεσης των εργασιών, ώστε κανένα εμπόδιο να μην παρεμβάλλεται απ' αυτόν στις εκτελούμενες, από τον κύριο του έργου ή από άλλους αναδόχους, εργασίες.
- 8.2** Ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να ανοίγει, μορφώνει και επαναφέρει στην αρχική κατάσταση τις τυχόν απαιτούμενες, πέραν των προβλεπομένων, με βάση τις ηλεκτρομηχανολογικές μελέτες και τις οδηγίες της Επίβλεψης, τρύπες διέλευσης, φωλιές και αυλάκια για τον εντοιχισμό σωλήνων ή οποιωνδήποτε άλλων στοιχείων ηλεκτρομηχανολογικών εγκαταστάσεων, χωρίς καμιά ιδιαίτερη αποζημίωση, γιατί οι σχετικές δαπάνες περιλαμβάνονται στην οικονομική προσφορά του.
- 8.3** Απαγορεύεται ρητά η διάνοιξη ή η μόρφωση από τον ανάδοχο τρυπών, φωλιών ή αυλακιών σε κατασκευές από σκυρόδεμα, χωρίς την έγγραφη έγκριση του επιβλέποντα Μηχανικού.
- 8.4** Οποιαδήποτε φθορά ή ζημιά, που προκληθεί από υπαιτιότητα του αναδόχου, σε οποιαδήποτε κατασκευή, βαρύνει τον ανάδοχο που είναι υποχρεωμένος να την αποκαταστήσει και να επαναφέρει τις κατασκευές που υπέστησαν τη ζημιά ή τη φθορά στην αρχική τους κατάσταση.
- 8.5** Σημειώνεται ιδιαίτερα ότι η ανάδοχος εταιρεία μπορεί να συνάπτει Σύμβαση μίσθωσης έργου (Υπεργολαβία), σύμφωνα πάντα με το Ν. 4412/2016, άρθρο 165.
- 8.6** Η προσφορά του Αναδόχου πρέπει να αναφέρεται στη σχετική εργασία είτε αυτή εκτελείται εν ξηρώ, είτε παρουσία νερού, οποιουδήποτε βάθους, μόνιμου ή ρέοντος, αντλούμενου ή όχι και προερχόμενου από οποιαδήποτε αιτία (υπόγεια ή και θαλασσινά νερά κλπ.) Επομένως, ο Ανάδοχος του Έργου θα πρέπει να έχει περιλάβει στην Προσφορά του, τις πρόσθετες δυσχέρειες που θα παρουσιασθούν ενδεχόμενα (σε υλικά, μηχανήματα, εργασία, τροποποίηση μεθόδων, ειδικά προστατευτικά μέσα, πρόσθετες αντισηψίξεις εκοκαφών, αντλήσεις κάθε είδους, κλπ.) από την τυχόν παρουσία νερού οπουδήποτε στο Έργο

Άρθρο 9ο ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗ ΥΛΙΚΩΝ – ΕΛΑΤΤΩΜΑΤΑ – ΠΑΡΑΛΕΙΨΗ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ

- 9.1** Όλα τα υλικά κ.λ.π., που θα χρησιμοποιηθούν θα είναι της καλύτερης ποιότητας της αγοράς, χωρίς βλάβες ή ελαττώματα.
- 9.2** Επίσης, όλα τα υλικά για την εκτέλεση των έργων θα είναι απολύτως, σύμφωνα με τα συμβατικά δεδομένα, τους ισχύοντες κανονισμούς και προδιαγραφές των Υπουργείων ΠΕΧΩΔΕ, Εμπορίου και Ενέργειας- Έρευνας και Τεχνολογίας, καθώς επίσης και με τα συμβατικά δεδομένα της εργολαβίας, θα είναι αρίστης ποιότητας και της απολύτου εγκρίσεως του αρμόδιου οργάνου της επίβλεψης, σχετικά με τις διαστάσεις, την αντοχή, την ποιότητα, την εμφάνιση, την ανταπόκριση στις προδιαγραφές κλπ.
- 9.3** Ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να κάνει τον έλεγχο των υλικών, που χρειάζεται με δαπάνες του που περιλαμβάνονται στις τιμές μονάδος των εργασιών για να διαπιστωθεί ότι αυτά ανταποκρίνονται στους όρους των τεχνικών προδιαγραφών, που ισχύουν. Οι παραπάνω έλεγχοι θα πραγματοποιούνται στο εργαστήριο του ΥΔΕ και σε αδυναμία αυτού, οπουδήποτε με την έγκριση της Δ/νουσας Υπηρεσίας.

- 9.4** Απαγορεύεται η εισκόμιση στο χώρο του Έργου ή ενσωμάτωση στο έργο υλικών, τα οποία δεν έχουν προηγουμένως εγκριθεί από την Διευθύνουσα Υπηρεσία.
- 9.5** Σε περίπτωση που ο εργοδότης παραδώσει στον εργολάβο υλικά, απαιτούμενα για την εκτέλεση των έργων, ο εργολάβος δεν δικαιούται κανένα ποσοστό για γενικά έξοδα και όφελος αυτού επί της αξίας τους, ούτε αποζημίωσης για δαπάνες αποθήκευσης και φύλαξης των υλικών αυτών.
- 9.6** Ο εργολάβος δεν φέρει καμιά ευθύνη για την κακή ποιότητα ή ακαταλληλότητα των υλικών, που παραδίδονται σ' αυτόν από τον εργοδότη, εφόσον έγκαιρα το αναφέρει εγγράφως.
- 9.7** Τα παραπάνω υλικά παραδίδονται από τον εργοδότη στον εργολάβο με πρωτόκολλο, μετά δε την παραλαβή τους από τον εργολάβο, αυτός φέρει αμέριστα την ευθύνη για κάθε βλάβη, ζημία ή απώλεια που τυχόν θα συμβούν στα υλικά αυτά.
- 9.8** Πριν από κάθε παραγγελία, το υλικό, μηχανήμα ή συσκευή θα εγκρίνεται από την υπηρεσία ως εξής:
- α)** Αν πρόκειται για υλικά "σειράς" βιομηχανικής παραγωγής θα προσκομίζονται στην Υπηρεσία «προσπέκτους» και προδιαγραφές του εργοστασίου παραγωγής, καθώς και δείγματα.
  - β)** Αν πρόκειται για τα διάφορα μηχανήματα, υλικά συσκευές κλπ., προέλευσης εξωτερικού ή εσωτερικού, που παραγγέλλονται από την αγορά (δεν κατασκευάζονται ειδικά για να ενσωματωθούν στο Έργο), των οποίων οι ιδιότητες και τα χαρακτηριστικά τυχόν **δεν** καθορίζονται με ακριβή και ικανοποιητικό τρόπο στις Προδιαγραφές και για την πρόληψη πιθανών παρερμηνειών, ο Ανάδοχος υποχρεούται, πριν από την παραγγελία, με μέριμνα και δαπάνη του, να υποβάλει για έγκριση στην Υπηρεσία εις τριπλούν δείγματα υλικών, κατασκευασμένα τμήματα, ή συσκευές ή μηχανήματα, τα οποία πρόκειται να συμπεριλάβει στο Έργο, μαζί με τα ονόματα προμηθευτών και τυχόν υπάρχοντα δικαιώματα ευρεσιτεχνίας και εισαγωγής τεχνολογίας, που θα συνοδεύονται από τα αντίστοιχα τεχνικά χαρακτηριστικά του κατασκευαστή τους, ώστε να αποδεικνύεται, κατ' ένδειξη, ότι τα είδη που θα παραγγελθούν συμφωνούν με τους όρους των Συμβατικών Τευχών (Ε.Σ.Υ., Τ.Π., Μελέτη Εφαρμογής του έργου κλπ.)
  - γ)** Αν πρόκειται για υλικό αυτοσχέδιο, που πρόκειται να παραχθεί, ειδικά για το εν λόγω έργο θα προσκομίζονται στην υπηρεσία δείγματα, σχέδια ή μοντέλα.
Για τα δείγματα θα υπάρχει κατάλληλος χώρος αποθήκευσης, ο οποίος θα ασφαλίσει. Ο χώρος αποθήκευσης δειγμάτων θα υπάρχει στο εργοτάξιο ή σε κατάλληλο χώρο του Αναδόχου, όπως θα συμφωνηθεί μεταξύ του Αναδόχου και της Επίβλεψης.
- Η υπηρεσία έχει το δικαίωμα να απορρίψει κατά την κρίση της κάθε υλικό, μηχανήμα ή συσκευή, που δεν θα είναι σύμφωνο με τα δείγματα ή τις προδιαγραφές, ως ανωτέρω. Όλα τα ανωτέρω μηχανήματα και συσκευές πρέπει να συνοδεύονται από πιστοποιητικά ελέγχου του κατασκευαστή, η δε επίβλεψη θα μπορεί να παραπέμψει αυτά για εργαστηριακό έλεγχο με μέριμνα και δαπάνες του αναδόχου.
- Ο ανάδοχος υποχρεούται πριν από την παραγγελία των υλικών, να υποβάλλει στην διευθύνουσα υπηρεσία πλήρη κατάλογο των προς παραγγελία υλικών για έγκριση, γνωστοποιώντας συγχρόνως και την ημερομηνία παραγγελίας των ανωτέρω υλικών.
- Ο ανάδοχος υποχρεούται να εξασφαλίσει ελεύθερη είσοδο και δυνατότητα παρακολούθησης και ελέγχου της υπηρεσίας στα εργοστάσια ή εργοτάξια παραγωγής των υλικών.
- 9.9** Σύμφωνα με τα παραπάνω, στο Χρονοδιάγραμμα της Κατασκευής του έργου θα εξασφαλιστούν τα κατάλληλα χρονικά περιθώρια πριν από τις παραγγελίες των εν λόγω

μηχανημάτων, υλικών συσκευών, ετοιμών προϊόντων και θα γίνεται έγκαιρη πρόβλεψη παραγγελιών, ώστε να μη δημιουργούνται καθυστερήσεις στην εκτέλεση των έργων.

9.10 Η έγκριση των ειδών αυτών από την Υπηρεσία, που γίνεται για την πραγματοποίηση της παραγγελίας από τον Ανάδοχο, δεν απαλλάσσει τον Ανάδοχο από τις ευθύνες του και την υποχρέωσή του να είναι τα είδη που θα εγκαταστήσει σύμφωνα με τους όρους δημοπράτησης και να αποδειχθεί τούτο κατά τις δοκιμές και παραλαβές των εγκαταστάσεων. Εξ' άλλου παραμένει εις το ακέραιο το δικαίωμα της Υπηρεσίας να προβεί σε τυχαία δειγματοληψία επί των υλικών συσκευών, μηχανημάτων, ετοιμών προϊόντων κλπ. που προσκομίστηκαν στο Εργοτάξιο και να εκτελέσει δοκιμές παραλαβής, σύμφωνα με τους όρους δημοπράτησης, να διατάξει δε την άμεση απομάκρυνση από το Εργοτάξιο κάθε είδους υλικού, μηχανήματος, συσκευής, ετοιμού προϊόντος που δεν πληροί τους συμβατικούς όρους που αναφέρονται στην ποιότητα και τα χαρακτηριστικά του.

9.11 Οποιαδήποτε καθυστέρηση προκύπτει από τυχόν εσφαλμένη επιλογή ειδών από τον Ανάδοχο με συνέπεια την απόρριψή τους από την υπηρεσία και την επανυποβολή νέων στοιχείων, δεν αποτελεί λόγο για παράταση των συμβατικών προθεσμιών αποπεράτωσης του Έργου.

9.12 Η Υπηρεσία διατηρεί το δικαίωμα να μην εγκρίνει την ενσωμάτωση στο Έργο προϊόντων για τα οποία θα εκφράζονται αμφιβολίες διαθεσιμότητας ανταλλακτικών, αξιοπιστίας της παραγωγής (βιοτεχνικής ή βιομηχανικής), ύπαρξης οργανωμένης αντιπροσωπείας στην Ελλάδα (για εισαγόμενα προϊόντα από το Εξωτερικό), με την πρόσθετη απαίτηση να θεωρήσει ότι τα οποιαδήποτε σχετικά προϊόντα θα πρέπει να λειτουργούν αξιόπιστα κάτω από πολύ δυσχερείς συνθήκες, επί πολύ μακράν χρονική περίοδο, και με προϋπόθεση πολύ μικρής ως μηδενικής δαπάνης συντήρησης. Το παραπάνω δικαίωμα της Υπηρεσίας για προϊόντα, κατά τα άλλα σύμφωνα με τις προδιαγραφές, δεν δίνει στον Ανάδοχο κανένα δικαίωμα αποζημίωσης ή παράτασης προθεσμίας.

9.13 Η υποβολή στην Επίβλεψη των αποτελεσμάτων του ποιοτικού ελέγχου θα γίνεται αμέσως μόλις είναι διαθέσιμα τα αποτελέσματα. Η τελευταία μιας σειράς υποβολών αποτελεσμάτων δοκιμών / ελέγχων κάθε παρτίδας υλικού ή ενός υποτιμήματος στοιχείου του Έργου θα συνοδεύεται από πιστοποιητικό επάρκειας / καταλληλότητας / συμβατότητας με τις προδιαγραφές της παρτίδας υλικού ή υποτιμήματος στοιχείου του Έργου. Η τυχόν μη ρητή μνεία των παραπάνω σε ορισμένα Άρθρα της παρούσης δεν αποδυναμώνει την γενική ισχύ της παρούσας παραγράφου.

Ο Κύριος του Έργου επιβλέπει την εφαρμογή του ποιοτικού ελέγχου (quality control) των υλικών και κατασκευών / εξοπλισμού.

9.14 Κατά τη διάρκεια της εκτέλεσης και μετά την αποπεράτωση των εργασιών των εγκαταστάσεων ο Ανάδοχος θα προβεί με δική του ευθύνη, μέριμνα και δαπάνες, και με παρουσία της Επίβλεψης, στις δοκιμές που απαιτούνται, προκειμένου να αποδειχθεί η σωστή λειτουργία και άριστη ποιότητα των εγκαταστάσεων, σύμφωνα με τις προδιαγραφές. Ο αριθμός και οι τύποι των δοκιμών για τις εγκαταστάσεις θα προταθούν από τον Ανάδοχο και θα κατατεθούν για έγκριση στην Διευθύνουσα Υπηρεσία.

Αν κατά την εκτέλεση των δοκιμών διαπιστωθούν βλάβες, ανεπάρκεια, μειονέκτημα, ελάττωμα, κακή ποιότητα υλικών κλπ. ολοκλήρων των εγκαταστάσεων ή τμημάτων τους, ο Ανάδοχος υποχρεούται σε άμεση επισκευή, συμπλήρωση, αποκατάσταση, αναπλήρωση ή και πλήρη αντικατάσταση και στη συνέχεια επανάληψη των δοκιμών μέχρις ότου τα αποτελέσματα κριθούν ικανοποιητικά από την Επίβλεψη.

Τονίζεται ότι η ευθύνη του Αναδόχου έγκειται στην εκτέλεση των εργασιών των εγκαταστάσεων όχι μόνο με τόπο σύμφωνο προς τις απαιτήσεις των προδιαγραφών, αλλά κατά τρόπο που διασφαλίζει το τελικό αποτέλεσμα της καλής λειτουργίας των εγκαταστάσεων.

Η ίδια διαδικασία δοκιμών θα γίνει και κατά το τέλος του Χρόνου Εγγύησης της υποχρεωτικής συντήρησης του Έργου, προκειμένου να αποδειχθεί η σωστή λειτουργία των εγκαταστάσεων, με τις ίδιες συνεπαγόμενες ευθύνες και δαπάνες σε βάρος του Αναδόχου για αντικαταστάσεις κλπ., σύμφωνα με τα παραπάνω.

- 9.15** Ο αριθμός των ελέγχων που θα γίνουν θα είναι υποχρεωτικά τουλάχιστον, ίσος σε είδος και αριθμό με τους προβλεπόμενους από τις τεχνικές προδιαγραφές του Έργου, καθώς και τους ισχύοντες κανονισμούς.

Όλα τα αποτελέσματα των ελέγχων που αναφέρονται στην παρούσα θα καταγράφονται σε Πρακτικό που θα συντάσσεται και θα αποτελούν ιδιαίτερο Αρχείο Ελέγχων. Τα αποτελέσματα των ελέγχων αυτών, που είναι ουσιώδη επιμετρητικά στοιχεία, συνιστούν δικαιολογητικά των ενδιάμεσων και τελικών πληρωμών. Αποδεκτά αποτελέσματα τέτοιων ελέγχων δεν απαλλάσσουν τον Ανάδοχο από την ευθύνη επίτευξης των στόχων ποιότητας των συμβατικών τευχών.

Ανεξάρτητα από τα παραπάνω, η Υπηρεσία διατηρεί το δικαίωμα συνεχούς μακροσκοπικού ελέγχου των υλικών και κατασκευών.

- 9.16** Σχετικά με την καταλληλότητα ή μη των υλικών, τα ελαττώματα και την παράλειψη συντήρησης του έργου, έχουν εφαρμογή οι διατάξεις των άρθρων 58, 59, 60 του Π.Δ.609/85, του άρθρου 21 του Ν.1418/84, η παρούσα Ε.Σ.Υ., τα τεύχη δημοπράτησης και το πρόγραμμα διασφάλισης ποιότητας.

Άρθρο 10ο ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ

- 10.1** Σε περίπτωση που κάποια υλικά, μηχανήματα, λογισμικό ή τρόποι εργασίας, από τα απαιτούμενα για το Έργο, καλύπτονται από πνευματικά ή βιομηχανικά ή διπλώματα ευρεσιτεχνίας, τα έξοδα απόκτησης του δικαιώματος για τη χρησιμοποίησή τους βαρύνουν τον Ανάδοχο. Επίσης, ο Ανάδοχος είναι αποκλειστικά υπεύθυνος για οποιαδήποτε παράτυπη ή παράνομη χρησιμοποίηση υλικών, ή μεθόδων, ή μελετών, ή μηχανημάτων κλπ., που καλύπτονται από διπλώματα ευρεσιτεχνίας.

- 10.2** Αν ο Ανάδοχος παραλείπει σκόπιμα ή αθέλητα να αποκτήσει με ορθό και νόμιμο τρόπο τα ανωτέρω δικαιώματα, η παράλειψη αυτή θεωρείται αντισυμβατική συμπεριφορά και επισύρει τις ακόλουθες κυρώσεις :

α. Ο Κύριος του Έργου δικαιούται, με μονομερή ενέργειά του, να του παρακρατήσει από το τίμημα και να αποδώσει το ποσό που αντιστοιχεί στα ανωτέρω δικαιώματα, ή το ποσό στο οποίο τυχόν θα καταδικαστεί, ή συγκαταδικαστεί από τον κάτοχο του δικαιώματος. Τούτο ισχύει έστω και αν η σχετική δίκη δεν έχει τελεσιδικήσει.

β. Ο Κύριος του Έργου δικαιούται να αξιώσει αποζημίωση για ηθική βλάβη.

Ο όρος (α) έχει ισχύ, εφόσον η προβλεπόμενη από την παρούσα Ε.Σ.Υ., ασφάλιση του Έργου δεν καλύπτει πλήρως και την περίπτωση αυτή.

Άρθρο 1ο ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ – ΕΝΤΟΛΕΣ ΠΛΗΡΩΜΩΝ

- 1.1 Η πραγματοποίηση των τμηματικών πληρωμών θα γίνεται με βάση τους λογ/σμούς και τις πιστοποιήσεις που συντάσσονται, σύμφωνα με το άρθρο 152 του Ν. 3669/2008, όπως ισχύουν σήμερα.
- 1.2 Οι τμηματικές πληρωμές θα διενεργούνται βάσει πιστοποιήσεων και θα συντάσσονται σε χρονικά διαστήματα όχι μικρότερα των τριάντα ημερών.
- 1.3 Για τις πληρωμές των λογ/σμών θα προσκομίζονται από τον ανάδοχο όλα τα προβλεπόμενα από την ισχύουσα νομοθεσία δικαιολογητικά και αποδείξεις καταβολής κρατήσεων, φόρων κ.λ.π. Διευκρινίζεται ότι ο Φ.Π.Α. **24%** βαρύνει τον κύριο του έργου.
- 1.4 Μετά την προσωρινή παραλαβή του έργου συντάσσεται προτελικός λογαριασμός.

Άρθρο 2ο ΤΕΛΙΚΟΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ

- 2.1 Ο τελικός λογαριασμός εκδίδεται βάσει του πρωτοκόλλου οριστικής παραλαβής του έργου και της σχετικής εγκριτικής απόφασης αυτού.
- 2.2 Τα παραπάνω στοιχεία αποτελούν τα μόνα δικαιολογητικά για την έκδοση του εξοφλητικού λογαριασμού, αντίτυπα δε ή αντιγραφα αυτών επισυνάπτονται σε αυτόν. Πριν από την θεώρηση του τελικού λογαριασμού καθώς και όλων των ενδιάμεσων λογαριασμών, ο ανάδοχος πρέπει να φέρει βεβαίωση του αρμόδιου Υποκαταστήματος του Ι.Κ.Α. και λοιπών Ταμείων ότι εξοφλήθηκαν όλες οι σχετικές με την εκτέλεση του έργου ασφαλιστικές εισφορές.
- 2.3 Κατά τα λοιπά, ισχύουν τα αναφερόμενα στις διατάξεις του άρθρου 152 του Ν. 4412/2016.

Άρθρο 3ο ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗ ΤΙΜΩΝ

Για την αναθεώρηση της συμβατικής αξίας του έργου ισχύουν οι διατάξεις του άρθρου 153 του Ν. 4412/2016.

Άρθρο 4ο ΓΕΝΙΚΑ ΕΞΟΔΑ – ΟΦΕΛΟΣ κλπ. ΑΝΑΔΟΧΟΥ - ΕΠΙΒΑΡΥΝΣΕΙΣ

- 4.1 Οι πληρωμές των λογαριασμών (στον ανάδοχο) για εργασίες με βάση τις τιμές μονάδας και με το ποσοστό γενικών εξόδων, οφέλους κ.λπ. (εργολαβικό ποσοστό), όπως και η δαπάνη για απολογιστικές εργασίες επιβαρύνονται με δαπάνες και κρατήσεις για λογαριασμό τρίτων, όπως αυτές έχουν καθορισθεί ως την ημέρα της δημοπρασίας.
Ειδικότερα αναφέρονται :
  - α. Ο Φόρος Δημοσίου (προπληρωμή κατά νόμο).
  - β. Τα έξοδα για τη δημοσίευση της Διακήρυξης.
  - γ. Οι ασφαλιστικές εισφορές, τα δώρα κλπ. προς το ΙΚΑ και το ΤΕΑΕΔΕΕ.
  - δ. Άλλες κρατήσεις για λογαριασμό τρίτων.
- 4.2 Ο ανάδοχος δεν απαλλάσσεται των τελών, διοδίων και παντός είδους μεταφορικών μέσων, του ειδικού φόρου 17 του Ν.Δ. 3092/54 επί των εισαγόμενων από το εξωτερικό υλών

εφοδίων κλπ. και των αναφερομένων φόρων στο Ν.Δ. 456/65 και 4535/66, καθώς και κάθε άλλης φορολογίας που θα ισχύει στο χρόνο επίδοσης της προσφοράς του. Οι βασικές τιμές των υλικών που χρησιμοποιήθηκαν για τη σύνταξη των τιμών μονάδας, περιλαμβάνουν τις κάθε είδους επιβαρύνσεις, δηλαδή, φόρους, τέλη, δασμούς, ειδικούς φόρους κλπ.

- 4.3** Οποιαδήποτε απαλλαγή από τις επιβαρύνσεις της προηγούμενης παραγράφου 4.4. θα γίνεται προς όφελος του έργου και το αντίστοιχο ποσό θα αφαιρείται από το λογαριασμό του αναδόχου. Αντίθετα κάθε τυχόν πρόσθετη επιβάρυνση, εκτός του φόρου εισοδήματος ή τυχόν παρακρατήσεις έναντι του φόρου αυτού, καταβάλλεται από τον ανάδοχο για λογαριασμό της Υπηρεσίας και πιστοποιείται άτοκα υπέρ του αναδόχου στους αντίστοιχους λογαριασμούς χωρίς την προσθήκη εργολαβικού οφέλους.
- 4.4** Ο Φ.Π.Α. βαρύνει τον κύριο του έργου.

Άρθρο 5ο ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ - ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΤΙΜΩΝ ΜΟΝΑΔΑΣ ΝΕΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

- 5.1** Σε περίπτωση που η αρτιότητα και λειτουργικότητα και οικονομία του έργου επιβάλλουν τροποποιήσεις, η Υπηρεσία δικαιούται να απαιτήσει την εκτέλεση νέων εργασιών ή και την τροποποίηση ή και τη μη εκτέλεση των συμβατικών. Ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να εκτελέσει τις πρόσθετες εργασίες με τις συμβατικές τιμές ή με τιμές μονάδας νέων εργασιών.
- 5.2** Για την τροποποίηση των ποσοτήτων ή την προσθήκη νέων εργασιών ισχύουν τα οριζόμενα στο άρθρο 156 του Ν. 4412/2016, όπως ισχύουν σήμερα.
- 5.3** Ο καθορισμός των τιμών μονάδας νέων εργασιών θα γίνεται σύμφωνα με τις ισχύουσες, κατά την δημοπράτηση του έργου, Διατάξεις για τα Δημόσια Έργα.
- 5.4** Στις νέες τιμές θα εφαρμοσθεί έκπτωση, όπως ορίζεται στο εδάφιο γ της παραγράφου 5 του άρθρου 156 του Ν. 4412/2016.

Άρθρο 6ο ΕΠΙΜΕΤΡΗΣΕΙΣ - ΑΦΑΝΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ

- 6.1** Για τον τρόπο μέτρησης των διαφόρων ειδών εργασιών ισχύουν αυτά, που ορίζονται από το άρθρο 151 του Ν. 4412/2016, από τα σχετικά άρθρα των εγκεκριμένων ενιαίων τιμολόγιων και τα τιμολόγια της εργολαβίας, την τεχνική περιγραφή, τις τεχνικές προδιαγραφές, την ειδική συγγραφή υποχρεώσεων και τα λοιπά τεύχη δημοπρατήσεως.
- 6.2.** Για κάθε είδους εργασίες που δεν ορίζονται στα παραπάνω στοιχεία τρόπος επιμέτρησης, επιμετρούνται και πληρώνονται οι μονάδες που πραγματικά εκτελούνται, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη οποιαδήποτε αντίθετη συνήθεια.
- 6.3** Ο εργολάβος έχει την υποχρέωση κατά την εκτέλεση των εργασιών να συντάσσει και να υποβάλλει για έλεγχο λεπτομερή διαγράμματα των εγκαταστάσεων σε κάτοψη, όπως εκτελούνται, επί των οποίων θα σημειώνονται οι διαστάσεις ή το βάθος των εκάστοτε εκτελούμενων τμημάτων είτε είναι εμφανή ή αφανή.
- 6.4** Για τις αφανείς εργασίες που ενσωματώνονται συμβατικά στο έργο, θα καταρτίζονται κατά τον χρόνο εκτέλεσής τους και ποτέ εκ των υστέρων πρωτόκολλα αφανών εργασιών, όπου θα βεβαιώνεται ότι αυτές εκτελέστηκαν, σύμφωνα με τις προδιαγραφές και τη μελέτη, αλλιώς θα θεωρούνται άκυρες και οι εργασίες ότι δεν εκτελέστηκαν και συνεπώς δεν δύνανται να πιστοποιηθούν (παρ. 2, άρθρο 152 του Ν. 4412/2016).

Άρθρο 1ο ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ – ΛΟΙΠΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ – ΑΦΑΝΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ

- 1.1** Κατά την εκτέλεση των εργασιών θα τηρείται ημερολόγιο έργου, σύμφωνα με το άρθρο 146 του Ν. 4412/2016.
Το Ημερολόγιο του Έργου τηρείται καθ' όλη τη διάρκεια εκτέλεσης του έργου και σε Ηλεκτρονική Μορφή.
- 1.2** Με μέριμνα και ευθύνη του Αναδόχου, θα καταρτιστούν βιβλιοδετημένα τεύχη με τριπλότυπες αριθμημένες σελίδες για:
- α) την τήρηση ημερολογίου του Έργου,
  - β) την τήρηση ημερολογίου μέτρων ασφαλείας (ΗΜΑ) του Έργου,
  - γ) αρχείου ποιοτικού ελέγχου και
  - δ) βιβλίο επιβεβαίωσης αφανών εργασιών
- Το αρχείο ποιοτικού ελέγχου πρέπει να είναι συμβατό με το πρόγραμμα διασφάλισης ποιότητας του Έργου.

Άρθρο 2ο ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ - ΛΗΨΗ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΩΝ

- 2.1** Ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος, μετά την αποπεράτωση του έργου και πριν από την προσωρινή παραλαβή, να συντάξει με δαπάνες του και να παραδώσει σε δύο (2) αντίγραφα στην Υπηρεσία:
- α)** Τοπογραφικό διάγραμμα σε κλίμακα 1:200 της τελικής διάταξης με υψομετρικές και οριζοντιογραφικές ενδείξεις.
  - γ)** Κατασκευαστικά σχέδια εγκαταστάσεων σε κλίμακα 1:200, όπως ακριβώς αυτές εκτελέστηκαν, που να περιλαμβάνουν λεπτομερή διαγράμματα διάταξης και εκτέλεσης των εγκαταστάσεων και σχέδια κάτοψης, όπου θα σημειώνεται η θέση, το μέγεθος και η συνδεσμολογία. Όπου απαιτείται, θα υπάρχουν και λεπτομερέστερα σχέδια τα οποία θα ζητήσει εγγράφως η Υπηρεσία.
- 3.2** Ο Ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να πάρει και να εκτυπώσει με δαπάνες του έγχρωμες και ασπρόμαυρες φωτογραφίες πριν από την έναρξη των εργασιών, κατά τις πιο ενδιαφέρουσες φάσεις εκτέλεσης του έργου και μετά το πέρας των εργασιών, στις οποίες τελευταίες να φαίνονται όλες οι όψεις του έργου, σύμφωνα με τις υποδείξεις της Υπηρεσίας.

Άρθρο 3ο ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

- 3.1** Όλες οι εγκαταστάσεις και τα απαραίτητα για την οργάνωση και λειτουργία του εργοταξίου έργα θα πρέπει να επισκευάζονται και να λειτουργούν κατά τέτοιο τρόπο ώστε να επιτυγχάνεται:
- Αποφυγή ή ελαχιστοποίηση των διαταραχών του περιβάλλοντος
  - Ελαχιστοποίηση των οποιωνδήποτε δεσμεύσεων που προκαλεί το Έργο για περαιτέρω ανάπτυξη της περιοχής.

Ειδικότερα κατά την λειτουργία του εργοταξίου θα πρέπει να ελαχιστοποιηθεί η καταστροφή του πρασίνου και αν αυτό είναι αναπόφευκτο, θα πρέπει να υπάρχει άδεια της αρμόδιας Αρχής, ενώ αυτό θα αποκαθίσταται μετά το πέρας του Έργου.

Θα πρέπει να γίνει πλήρης έλεγχος των κάθε φύσης αποβλήτων και να τηρούνται οι παρακάτω όροι:

- Να εξασφαλιστεί η συγκέντρωση και αποχέτευση των απόνερων καθαρισμού των μονάδων παραγωγής και μεταφοράς σκυροδέματος ως και των τυχόν υδάτων άντλησης.
- Να αποφευχθεί ρύπανση κατά την εκφόρτωση των υλικών – καυσίμων κλπ στο χώρο του εργοταξίου από οποιοδήποτε μέσο μεταφοράς.
- Η χρήση οποιωνδήποτε τοξικών ουσιών θα επιτρέπεται ύστερα από σχετική έγκριση της Υπηρεσίας και μόνον εφόσον δεν είναι ευρείας διάχυσης.
- Να αποφευχθεί η ρύπανση του περιβάλλοντος με προϊόντα επεξεργασίας υλικών.

Θα πρέπει να αποφευχθεί ή ελαχιστοποιηθεί η όχληση των γειτόνων. Ήτοι:

- Αποφυγή ρύπανσης της ατμόσφαιρας με ρυπαντές, καπνό ή σκόνη, έστω και αν κάτι τέτοιο απαιτεί εγκαταστάσεις φίλτρων ή / και κατάλληλες επιστρώσεις μέρους του εργοταξιακού χώρου.
- Αποφυγή σχηματισμού εστιών μολύνσεων (π.χ. από λιμνάζοντα νερά).
- Αποφυγή, ή ελαχιστοποίηση της ηχορύπανσης ακόμη και με χρήση ηχοπετασμάτων ή / και με κατάλληλη χρήση μηχανικού εξοπλισμού εφοδιασμένου με αντιθορυβικές διατάξεις.
- Περίφραξη του εργοταξιακού χώρου για την εξασφάλιση της δημόσιας ασφάλειας και την ελαχιστοποίηση της οπτικής όχλησης στο εφικτό.
- Σήμανση / επισήμανση των χώρων εργασίας για την διασφάλιση της κυκλοφορίας.

3.3 Όπως έχει προαναφερθεί, οι οποιοσδήποτε αποθέσεις περιρροειμάτων προϊόντων ορυγμάτων, ή άλλων προϊόντων, θα πρέπει να γίνονται σε θέσεις που να μην δημιουργούν οποιοδήποτε πρόβλημα στο περιβάλλον και να έχουν την έγκριση των αρμοδίων Αρχών (οι δε θέσεις αυτές θα εξασφαλιστούν με ευθύνη και δαπάνες του Αναδόχου χωρίς να αναλαμβάνει η Υπηρεσία καμία δέσμευση).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 1ο ΔΙΑΛΥΣΗ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

Η Σύμβαση είναι δυνατόν να διαλυθεί με πρωτοβουλία της Υπηρεσίας είτε με πρωτοβουλία του Αναδόχου.

1.1 Εάν ο τρόπος που υλοποιεί τη Σύμβαση ο Ανάδοχος αποδειχθεί ότι είναι μη ικανοποιητικός και συγκεκριμένα, ότι συντρέχουν μία ή περισσότερες από τις περιπτώσεις, που αναγράφονται στην κατωτέρω παράγραφο τότε ο Προϊστάμενος της Διευθύνουσας Υπηρεσίας θα καλέσει τον Ανάδοχο, αποστέλλοντάς του Ειδική Πρόσκληση, (σύμφωνα με το Άρθρο 160 του Ν. 4412/2016), να ικανοποιήσει τους όρους της Σύμβασης. Στην περίπτωση αυτή, ο Ανάδοχος υποχρεούται, μέσα σε 30 ημέρες, αφότου ειδοποιηθεί με την Ειδική Πρόσκληση, να συμμορφωθεί με τις εντολές του Προϊσταμένου της Διευθύνουσας Υπηρεσίας και να ικανοποιήσει τους όρους της Σύμβασης.

Εάν ο Ανάδοχος δε συμμορφωθεί με τις εντολές της Ειδικής Πρόσκλησης, μέσα στον καθορισμένο χρόνο, η Υπηρεσία έχει το δικαίωμα να διαλύσει τη Σύμβαση, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Ν. 4412/2016.

Σε περίπτωση που η Σύμβαση διαλυθεί λόγω του γεγονότος αυτού, κατ' αρχήν θα εκπέσει η Εγγυητική Επιστολή Καλής Εκτέλεσης προς όφελος του Δήμου Τρίπολης. Παράλληλα, η Υπηρεσία θα κατασχέσει στις θέσεις εργασίας όλα τα υλικά, τα μηχανήματα, τον εξοπλισμό, τις προσωρινές ευκολίες και τα ανταλλακτικά, που εισήγαγε ο Ανάδοχος για τους σκοπούς υλοποίησης του Έργου, καθώς και εκείνα, που έχουν μεν εισαχθεί από τον Ανάδοχο και δε βρίσκονται στη θέση εργασίας, αλλά σε Τελωνεία, σε αποθήκες, συνεργεία, κλπ. Η Υπηρεσία, μετά την κατάσχεση όλων των παραπάνω, θα τα χρησιμοποιήσει, προκειμένου να περατώσει το Έργο σε βάρος και για λογαριασμό του Αναδόχου, είτε μόνη της είτε αναθέτοντας το Έργο σε άλλον Ανάδοχο, που θα επιλέξει κατά την απόλυτο κρίση της. Με το πέρας των παραπάνω εργασιών ο εξοπλισμός του Αναδόχου θα επιστραφεί σε αυτόν.

Ο Ανάδοχος δεν έχει δικαίωμα να εγείρει καμία αξίωση για ενοίκια ή χρεώσεις οποιασδήποτε μορφής κατά της Υπηρεσίας ή εναντίον τρίτων.

Αν η εργασία ,που θα εκτελεστεί με αυτόν τον τρόπο, κοστίζει λιγότερο από την αντίστοιχη προσφορά του Αναδόχου, αυτός δεν έχει δικαίωμα να εγείρει οποιαδήποτε απαίτηση. Αντίθετα, σε περίπτωση που το κόστος ολοκλήρωσης του Έργου είναι μεγαλύτερο από το αρχικό ποσό της Σύμβασης, τότε η διαφορά που δεν καλύπτεται από την Εγγυητική Επιστολή Καλής Εκτέλεσης, θα βαρύνει τον Ανάδοχο, του οποίου η Σύμβαση διαλύθηκε και θα πληρωθεί από αυτόν.

Μετά την διάλυση της Σύμβασης, θα ακολουθηθεί η διαδικασία που ορίζεται στο Άρθρο 160 του Ν. 4412/2016, σε ημερομηνία, που θα καθορισθεί από την Υπηρεσία. Εάν για οποιοδήποτε λόγο, δεν παρευρίσκεται ο Ανάδοχος ή ο νόμιμος εκπρόσωπός του, τότε η Υπηρεσία θα προχωρήσει μόνη της στον διακανονισμό και ο Ανάδοχος δε θα έχει το δικαίωμα της Ένστασης.

1.2 Οι παρακάτω λόγοι θεωρούνται σοβαροί προκειμένου να προκαλέσουν τη Διάλυση της Σύμβασης, με πρωτοβουλία της υπηρεσίας.

1. Η μη τήρηση από τον Ανάδοχο της Ελληνικής Νομοθεσίας και των όρων της Σύμβασης, παρά τις γραπτές οδηγίες του Προϊσταμένου της Διευθύνουσας Υπηρεσίας και της Προϊσταμένης Αρχής.

2. Η αδυναμία του Αναδόχου να διαθέσει ικανό και έμπειρο εργατικό δυναμικό, υλικά, μηχανήματα και εξοπλισμό ή η αδυναμία του να υλοποιήσει το εγκεκριμένο Χρονοδιάγραμμα για λόγους υπαιτιότητας αυτού του ίδιου.

3. Η αδυναμία του Αναδόχου να αρχίσει τις διάφορες φάσεις των εργασιών μέσα στους χρόνους, όπως προβλέπονται από τη Σύμβαση και από το εγκεκριμένο Χρονοδιάγραμμα.

4. Η μεταβίβαση ή εκχώρηση της Σύμβασης ή μέρους αυτής σε άλλον ή αλλαγή του Αναδόχου ή της νομικής του υπόστασης, χωρίς την προηγούμενη έγγραφη έγκριση της Υπηρεσίας.

5. Η άρνηση του Αναδόχου να πειθαρχήσει σε δικαστική απόφαση, που επηρεάζει την υλοποίηση της Σύμβασης.

6. Η αδυναμία του Αναδόχου να περατώσει το Έργο μέσα στην καθορισμένη περίοδο από τη Σύμβαση, συμπεριλαμβανομένων και των τυχόν παρατάσεων, που έχουν εγκριθεί από την Υπηρεσία.

7. Σε περίπτωση πτωχεύσεως, εφαρμόζονται τα οριζόμενα στο Άρθρο 167 του Ν. 4412/2016. Στην περίπτωση αυτή, επίσης, δε θα ισχύσει η προειδοποιητική περίοδος.

- 1.3** Εάν συντρέχουν οι προϋποθέσεις του Άρθρου 161 του Ν. 4412/2016, ο Ανάδοχος έχει το δικαίωμα να υποβάλλει στον Προϊστάμενο της Διευθύνουσας Υπηρεσίας, την Ειδική Δήλωση Διακοπής των Έργων. Με αυτήν ο Ανάδοχος δηλώνει την πρόθεσή του να κάνει χρήση του δικαιώματός του να διαλύσει την Σύμβαση. Μετά την υποβολή της παραπάνω Δήλωσης, θα ακολουθήσουν οι νόμιμες διαδικασίες, μέσα στα χρονικά όρια, που προβλέπονται από τις αντίστοιχες διατάξεις.
- 1.4** Οι λόγοι για τους οποίους είναι δυνατόν να ζητήσει ο Ανάδοχος Διακοπή Εργασιών και Διάλυση της Σύμβασης είναι οι ακόλουθοι:
1. Η αδυναμία της Υπηρεσίας να εκπληρώσει τις οικονομικές υποχρεώσεις της προς τον Ανάδοχο, που απορρέουν από τη Σύμβαση.
  2. Η διακοπή των εργασιών, βάσει εντολής Δικαστικής ή άλλης Δημοσίας Αρχής, για διάστημα μεγαλύτερο των έξι (6) μηνών, χωρίς γι' αυτό να ευθύνεται ο Ανάδοχος.
  3. Η καθυστέρηση των εργασιών, χωρίς υπαιτιότητα του Αναδόχου, που θα υπερβεί την οριακή προθεσμία του τρίτου εδαφίου της παραγράφου 7 του Άρθρου 48 του Ν. 3669/2008.

Άρθρο 2ο ΕΠΙΛΥΣΗ ΔΙΑΦΟΡΩΝ

- 2.1** Οι τυχόν διαφορές μεταξύ της Υπηρεσίας και του Αναδόχου κατά τη διάρκεια υλοποίησης της Σύμβασης θα επιλύονται ως εξής:
- 1 Κατά των πράξεων της Διευθύνουσας Υπηρεσίας ο Ανάδοχος δικαιούται να ασκήσει Ένσταση εγγράφως, προβάλλοντας τους λόγους, μέσα σε 15 ημέρες από την ημερομηνία κοινοποίησης σ' αυτόν της συγκεκριμένης πράξης της Υπηρεσίας, σύμφωνα με το άρθρο 174 του Ν. 4412/2016. Η Ένσταση απευθύνεται προς την Προϊσταμένη Αρχή.
  - 2 Η Ένσταση θα εξετασθεί από την Υπηρεσία, η απόφαση της οποίας θα κοινοποιηθεί στον Ανάδοχο.
  - 3 Αν ο Ανάδοχος δε λάβει απάντηση ή αν η απάντηση που έλαβε δεν τον ικανοποιεί, τότε δικαιούται να ασκήσει Αίτηση Θεραπείας, σύμφωνα με το άρθρο 174 του Ν. 4412/2016.
  - 4 Σε περίπτωση που ο Ανάδοχος δεν ενεργήσει μέσα στην καθορισμένη περίοδο θα θεωρηθεί ότι αποδέχθηκε πλήρως τις αποφάσεις της Υπηρεσίας και κατά συνέπεια δε θα έχει το δικαίωμα να εγείρει αξιώσεις.
- Όλες οι διαφωνίες που δημιουργούνται κατά την υλοποίηση της Σύμβασης θα ρυθμιστούν στα Δικαστήρια.
- 2.2** Ο Ανάδοχος δεν έχει δικαίωμα να διακόψει τις εργασίες σε περίπτωση διαφωνιών.

Άρθρο 3ο ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

- 3.1** Με την υποβολή της προσφοράς του προϋποτίθεται ότι ο διαγωνιζόμενος έχει λάβει γνώση των δυσχερειών στην περιοχική των έργων (όπως γίνεται λεπτομερειακή αναφορά σε άλλες θέσεις των τευχών δημοπράτησης) των στοιχείων εδάφους και είναι απόλυτα ενήμερος των συνθηκών εκτέλεσης του Έργου από κάθε πλευρά, πηγών και υλικών κάθε είδους κλπ., όπως και των ενδεχομένων δυσχερειών και καθυστερήσεων, από οποιοδήποτε λόγο και ότι έχει λάβει υπόψη του, ότι δεν θα του αναγνωριστεί καμία απαίτηση σχετική με

αποζημίωση, κατά οποιονδήποτε τρόπο, λόγω των παραπάνω τοπικών συνθηκών, των καθυστερήσεων, των δυσχερειών κάθε είδους και τέλος ότι έχει μελετήσει τα συμβατικά στοιχεία που συνιστούν, μαζί με αυτήν την Ε.Σ.Υ., τη βάση της προσφοράς του.

- 3.2** Όπως έχει τονισθεί και σε άλλες θέσεις, ο Ανάδοχος είναι ποινικά και αστικά υπεύθυνος για οποιοδήποτε ατύχημα ήθελε συμβεί στο προσωπικό του, ή οποιοδήποτε τρίτο, από οποιαδήποτε αιτία που έχει σχέση με το Έργο.
- 3.3** Η παρούσα Ειδική Συγγραφή Υποχρεώσεων και η Σύμβαση κατασκευής του Έργου, που θα γίνει με βάση αυτή, ερμηνεύεται, διέπεται και συμπληρώνεται από όλη την Ελληνική Νομοθεσία και ειδικότερα, σε τεχνικά θέματα, από τις διατάξεις περί εκτέλεσης Δημοσίων Έργων.

Τρίπολη, 16 - 03- 2017
Ο Συντάκτης

Κουτσογιάννης Ελ.

ΕΛΕΓΧΘΗ αυθημερόν
Ο Προϊστάμενος του Τμ. Τεχνικών Έργων &
Μελετών

Σάσσαλος Κων/νος
Πολιτικός Μηχ/κός

ΕΘΕΩΡΗΘΗ αυθημερόν
Η Πρ. Δ/νσης Τ.Υ. & Πολεοδομίας

Αλεξοπούλου Βασιλική
Τοπογράφος Μηχ/κός